

Χανιώτικα νέα

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ 2 Σεπτεμβρίου 2017

διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΤΕΧΝΕΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΒΙΒΛΙΑ / ΜΟΥΣΙΚΗ / ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Οι ενετικές οχυρώσεις - μνημεία
της πόλης των Χανίων

ΕΛΙΑ ΚΟΥΜΛΗ

diadromes@haniotika-nea.gr

editorial

Την επικαιρότητα πάντοτε βρίσκει το μέλλον της παλιάς πόλης των Χανίων και η διατήρηση της ταυτότητάς της. Ειδικά στις μέρες μας που η τουριστική ανάπτυξη του τόπου σε πλείστες περιπτώσεις δεν ταυτίζεται με τις προσπάθειες ανάπλασης του χαρακτήρα της παλιάς βενετσιάνικης πόλης, οφείλουμε να ενσκήψουμε ουσιαστικά στο πρόβλημα και να προστατέψουμε τα μνημεία της. Πόσω μάλλον που στη σημερινή εποχή ακόμη και λόγοι περιβαλλοντικοί, όσο ποτέ άλλοτε το επιβάλλουν, για το καλό όλων μας. Παρουσιάζουμε σήμερα στις "διαδρομές" τις ενετικές οχυρώσεις και τα μνημεία των Χανίων καθώς και τις δυσκολίες αποκατάστασής τους με την ελπίδα ότι η πόλη μας θα μπορέσει να αντισταθεί και να προχωρήσει στους αιώνες διατηρώντας απόφια την ψυχή της!

Φανταστικό μουσείο

No. 581

Pedro Meyer, "Ινδιάνοι χωρικοί με χαρτονομίσματα", 1985.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

σελ. 3 ~ 6 ~ Πολιτισμός - Σινεμά

σελ. 7 ~ Αφορμή, Βιβλία

σελ. 8 - 10 ~ Οι ενετικές οχυρώσεις - μνημεία της πόλης των Χανίων

σελ. 11 ~ Μίκης Θεοδωράκης - Ευθύμης Βαρβιάμης - Δύο παράλληλοι βίοι

σελ. 12 ~ Η αλλεργική τέχνη των παραδών

σελ. 13 ~ Παιδότοπος

σελ. 14 ~ Πολιτισμός

σελ. 15 ~ Ιστορία της Ιατρικής

σελ. 16 ~ Υγεία & Βότανα

2/9

Μάμας

3/9

Ανθιμος,

Αριστέα,

Αρχοντούλα,

Πολύδωρος,

Φοίβος

4/9

Ερμιόνη,

Μωυσής,

Ροζαλία

5/9

Ζαχαρίας

6/9

Βιβή

Ευδόξιος

7/9

Κασσιανός

8/9

Δέσποινα,

Τσαμπίκος

Επιμέλεια:
ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ
Ιστορικός Τέχνης - Αρχαιολόγος
Humboldt Universität zu Berlin
lastjudgment1540@hotmail.com

Ο Pedro Meyer ανήκει στη νεότερη γενιά Μεξικανών φωτογράφων. Το να ζεις και να είσαι λατινοαμερικανός οδηγεί αναπόφευκτα προς την κατεύθυνση της στρατευμένης Τέχνης, όπου σε σύγκριση με τις παλαιότερες γενιές φωτογράφων, η προσοχή του φωτογράφου εστιάζεται στις πολιτικές παραμέτρους του θέματος, ενώ ατονεί αντίστοιχα το φορμαλιστικό ενδιαφέρον (πρβλ. π.χ. τις δομικές συνθέσεις του Edward Weston).

Ο Meyer θα δείξει ιδιαίτερη ευαισθησία για τις παρατηρούμενες ραγδαίες αλλαγές στη ζωή των ιθαγενών ινδιάνων που αν και γαλουχημένοι παραδοσιακά σε ένα περιβάλλον σκληραγώγησης και μαθημένοι στην αυτάρκεια και τη σπαρτιατική ζωή, τείνουν στη σύγχρονη εποχή να απεμπολήσουν τις ηθικές τους αξίες στο βωμό του ωφελισμού και του κέρδους, υπακούοντας πειθήνια στις βουλές και

στις αρχές μιας αδηφάγου καταναλωτικής κοινωνίας, η οποία με αιχμή του δόρατος το χρήμα καθιστά ακόμη και αυτούς τους τελευταίους θεματοφύλακες των αρχέγονων αμερικανικών παραδόσεων άβουλα όντα και υποχείρια των απανταχού καταναλωτικών σειρήνων (π.χ. της τηλεόρασης που ως γνωστόν αποβλακώνει τον σύγχρονο άνθρωπο με τρόπο σαρωτικό). Έτσι, η εν λόγω φωτογραφία του Meyer φανερώνει το ζωηρό εθνολογικό ενδιαφέρον του φωτογράφου για τις τοπικές παραδόσεις που σβήνουν, γεγονός που καθιστά πολλές από τις λήψεις του ως ένα είδος κοινωνιολογικής μελέτης των ανθρώπων των κατώτερων στρωμάτων και των ραγδαίων αλλαγών που έχουν επιφέρει στην καθημερινότητά τους αλλά και στο χαρακτήρα τους οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις.

Cool Energy

cool energy

ΨΥΞΗ - ΘΕΡΜΑΝΣΗ - ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΣ

- Επαγγελματική & Βιομηχανική ψύξη
- Επαγγελματικός εξοπλισμός
- Κλιματισμός
- Αφυγραντήρες
- Ζεστά νερά χρήσης
- Φίλτρα νερού
- Αντίστροφη όσμωση
- Θέρμανση
- Εξαερισμοί
- Ηλιακά
- Αποσκληρυντές

ANGELOPO

SAMSUNG

Veluda
φίλτρα νερού

CHIGO

RiG Radiators

Kiturami
Λέβητες για Θέρμανση & Ζεστό Νερό

BLUESOLAR

FIDEX
Θερμοσυστήματα Νορβηγίας

📍 Περιβολίων 103, Χανιά
☎ 28216 00744
📠 28216 00944
✉ info@coolenergy.gr

διαδρομές

τεύχος 742

Εβδομαδιαίο Πολιτιστικό Ενθετο της εφημερίδας "Χανιώτικα Νέα"

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: ΧΑΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ - ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ Α.Ε.

ΙΔΡΥΤΗΣ: Γιάννης Ε. Γαρεδάκης

ΕΚΔΟΤΗΣ:

Μανώλης Α. Γαρεδάκης

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:

Παρασκευάς Ν. Περάκης

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

"ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ":

Ελευθερία Μ. Κουμή

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΟΜΑΔΑ:

Γιώργος Κώνστας, Γιάννης

Λυβιάκης, Δημήτρης Μαριδάκης,

Γιάνα Μαρουλοσφάκη, Βασιλική

Τωμαδάκη, Ελένη Φουντουλάκη

ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ:

Δέσποινα Βάλλα,

Νίκη Ξυφανταράκη, Ελένη Σταυρίδη

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ:

Νεκτάριος Κακατσάκης

ΠΙΣΤΕΤΣ: Hussein Rajafitkhar,

Γιάννης Περάκης,

Γιώργος Στεφανάκης

ΣΥΝΤΑΞΗ: Εμπορικό Κέντρο

"Ερμής" (Μπουνιαλή 11-19)

τηλ. 28210 51.003 - 6,

fax 28210 51.007

e-mail: info@haniotika-nea.gr

ΓΡΑΦΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ:

Καραϊσκάκη 49, τηλ. 28210 70.563

- 6 fax 28210 91.900 -

Διαφημιστικό Τμήμα:

Εύα Κουμή τηλ.: 2821070.563 - 6

e-mail: ads@haniotika-nea.gr

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗΚΕ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΑΚΑΒΕΛΑΚΗ

Ένας ποιητής της πολιτικής διανόησης και της ειρήνης

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΩΝΣΤΑΣ

Ποιητής της πολιτικής διανόησης, της Ειρήνης, του έρωτα για τη γλώσσα και τη ζωή, ο Δημήτρης Κακαβελάκης, το ποιητικό έργο του οποίου ξεχωρίζει και στην εποχή μας. Το έργο αυτό αναδείχθηκε στα πλαίσια της εκδήλωσης που πραγματοποιήσαν στην κατάμεστη αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου για τον Δημήτρη Κακαβελάκη το Ίδρυμα "Καψωμένον", η Περιφερειακή Ενότητα Χανίων, και η Ένωση Πνευματικών Δημιουργών.

παρουσία του Δ. Κακαβελάκη στη δημοσιογραφία αλλά και γενικότερα στην πνευματική ζωή των Χανίων, της Κρήτης, της Ελλάδας αναδείχθηκε επίσης από τους ομιλητές.

«Το έργο του Κακαβελάκη δεν έχει την αντίστοιχη προβολή που του αξίζει. Δεν προσλαμβάνει το ευρύ κοινό τις αξίες αυτού του έργου και ο αδικημένος είμαστε εμείς, το αναγνωστικό κοινό. Το έργο του Κακαβελάκη είναι πρωτοποριακό, είναι δύσκολο. Πρόκειται για λόγια ποιήσιμα, με χαρακτηριστικό της την συνολική κοσμοαντίληψη, δεν πρόκειται για σκόρπια ποιήματα ποικίλης ύλης. Έχει σαφή άποψη και πλήρη ο Κακαβελάκης για όλα τα μεγάλα ζητήματα» τόνισε ο Ερατοσθένης Γ. Καψωμένος, Ομότ. καθηγητής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Ξεχωριστή αναφορά έκανε στο αγωνιστικό και διεκδικητικό λόγο του ποιητή που όπως είπε «φανερώνει μια συνείδηση με κριτική διάθεση που σπληντεύει κάθε αρνητικό στη διεθνή σκηνή».

Την κοινή τους πορεία για χρόνια μέσα από το Δημοσιογραφικό Οργανισμό Λαμπράκη θυμήθηκε ο φιλόλογος, ποιητής και κριτικός θεάτρου Κώστας Γεωργουσόπουλος. «Ο Κακαβελάκης υπήρξε ο σημαντικότερος ίσως Έλληνας στον τομέα των δημοσίων σχέσεων. Οι δημόσιες σχέσεις σε ένα πολύ μεγάλο οργανισμό όπως ήταν ο ΔΟΛ που την εποχή του Κακαβελάκη είχε 35 έντυπα» είπε ο κ. Γεωρ-

Το ποιητικό έργο του Δημήτρη Κακαβελάκη παρουσιάστηκε στην εκδήλωση στο Πνευματικό Κέντρο.

γουσόπουλος. Περνώντας στον ποιητή Δημήτρη Κακαβελάκη σημείωσε πως «έχει γράψει ποιήματα που δεν σχετίζονται με ομάδες, μόδες. Είναι προσωπική η ποίηση του. Έχει ένα ειδικό τρόπο να γράφει, έχει ένα μεγάλο έρωτα για την γλώσσα, είναι ένας παθιασμένος εραστής της γλώσσας, όχι μόνο της σημασίας αλλά και του ήχου των λέξεων».

Με μια αναφορά στον «πολιτικό διανοητή» Δημήτρη Κακαβελάκη ξεκίνησε την ομιλία

του ο Γιάννης Φίλης, μένοντας στα κείμενα στον τύπο του συγγραφέα. «Η λογοτεχνία του Κακαβελάκη είναι επίσης πολιτική. Ο Κακαβελάκης βλέπει την λογοτεχνία κάτω από πιο ευρύ πρίσμα της. Δεν θεωρεί την επιστήμη ξένη και δεν κλείνεται στις λέξεις χωρίς να τους αποδίδει την απαιτούμενη τιμή. Και η τιμή στη γλώσσα αποδίδεται όταν ο λογοτέχνης είναι ανοικτός στη γνώση, όταν οι λέξεις αποδίδουν την πνευματικότητα. Ο Δημήτρης

διαβάξει οτιδήποτε σχετίζεται με τη γνώση. Το άλλο του χαρακτηριστικό είναι η απόλυτη συμπύκνωση. Ο λόγος του είναι σύντομος, επιγραμματικός, μινιμαλιστικός. Πετυχαίνει αυτό που πέτυχαν δύο σπουδαίοι διανοητές πριν από χιλιάδες χρόνια. Ο Κομφούκιος και ο Επίκτητος».

Αποσπάσματα από το κείμενο παρέμβαση στην εκδήλωση του Γεώργιου Μπαμπινιώτη διάβασε ο καλλιτεχνικός διευθυντής του ΔΗΠΕΘΕΚ Μιχάλης Αεράκης που ευχαρίστησε το τιμώμενο πρόσωπο που «έχει ανοίξει την πόρτα της σκέψης, της ψυχής, της καρδιάς σας».

Στην αντιφώνηση του ο Δημήτρης Κακαβελάκης ευχαρίστησε θερμά έναν-έναν τους ομιλητές. «Όταν ένας άνθρωπος κάνει μια δραστηριότητα, προσφέρει κάτι δεν ζητάει μια επιβράβευση. Για αυτό το λόγο και δεν θέλω αυτή μας η εκδήλωση δεν θέλω να έχει το χαρακτήρα της απόδοσης τιμής στο πρόσωπο μου» είπε μεταξύ άλλων.

Την παρουσίαση και το συντονισμό της εκδήλωσης έκανε ο Δημήτρης Νικολακάκης, ενώ το παρών έδωσαν μεταξύ άλλων ο αντιπερ. Απ. Βουλγαράκης και η αντιδήμαρχος Πολιτισμού Β. Περράκη.

ΣΤΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Συνέλευση Πολιτιστικού Συλλόγου Βορειοελλαδικών Χανίων

Η ιδρυτική συνέλευση του πολιτιστικού συλλόγου βορειοελλαδικών Χανίων «Ορφείας» θα πραγματοποιηθεί το Σάββατο 2 Σεπτεμβρίου, στις 6 το απόγευμα, στο Εργατικό Κέντρο Χανίων. «Καλούνται όλοι οι βορειοελλαδίτες να είναι παρόντες, προκειμένου ο σύλλογος να έχει δυνατή φωνή στα πολιτιστικά δρώμενα της πόλης των Χανίων», τονίζεται σε σχετική ανακοίνωση.

ΣΤΟ PORTO VENEZIANO

“Nexus Trio”

Το ξενοδοχείο Porto Veneziano, συνεχίζει, την επιτυχημένη σειρά εκδηλώσεων «Μουσική – Λόγος 2017» τη Δευτέρα 4 Σεπτεμβρίου στις 21:00, στον αίθριο χώρο του, με τίτλο, «Nexus Trio». Επιλεγμένες συνθέσεις των Aram Khachaturian, Darius Milhaud, Dinos Constantinides και Gian Carlo Menotti. Θα ηλαιοσυνθέσει από τους: Στέλιος Τσακαλίδης (Βιολί), Χρήστος Νούλης (Πιάνο), Δημήτρης Λεοντζάκος (Κλαρινέτο).

Για περισσότερες πληροφορίες και κρατήσεις στο τηλ: 2821027100 ή στο email: summernights@portoveneziano.gr

ΣΤΟ ΓΟΥΒΕΡΝΕΤΟ

Ομιλία "Ελληνισμός, Βυζάντιο Ευρώπη και Ορθοδοξία"

Την Κυριακή 2 Σεπτεμβρίου, μετά τη Θεία Λειτουργία περίπου στις 10:30πμ, στο αρχοντάρι της Μονής Γουβερνέτου, θα δοθεί ομιλία από τον Καθ. Φυσικής και Φιλοσοφίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης κ. Γεώργιο Παύλο με θέμα "Ελληνισμός, Βυζάντιο, Ευρώπη και Ορθοδοξία: η εμμένουσα διένεξη. Αναζητώντας το δρόμο για το μέλλον εν μέσω κρίσης." Θα ακολουθήσει συζήτηση. Η εκδήλωση είναι ανοικτή σε κάθε ενδιαφερόμενο.

ΣΤΗΝ ΑΣΗ ΓΩΝΙΑ

Αναπαράσταση Κρητικού Γάμου

Το Σάββατο 2 Σεπτεμβρίου ο Δήμος Αποκορώνου σε συνεργασία με τον Πολιτιστικό Σύλλογο Ασή Γωνιάς "Άγιος Γεώργιος" διοργανώνει Αναπαράσταση "Κρητικού Γάμου" στην Ασή Γωνιά Αποκορώνου με μουσικά, χορευτικά συγκροτήματα και ριζιτικά τραγούδια.

Όσοι επισκεφτούν την Ασή Γωνιά στις 02 Σεπτεμβρίου θα νιώσουν πως γίνονται ο γάμος στις παλιές καλές εποχές στα χωριά της Κρήτης. Η γαμήλια πομπή με την συνοδεία μουσικών θα καταλήξει στην τοποθεσία "Ποτιστήρι" όπου θα ακολουθήσει παραδοσιακό γλέντι, αναφέρεται σε σχετική ανακοίνωση. Είσοδος ελεύθερη.

ΜΕ ΝΕΑ ΟΝΟΜΑΣΙΑ “ΠΥΡΟΦΑΝΕΙΑ”

Επιστρέφει η γιορτή της σαρδέλας στη Ν. Χώρα

ΜΑΚΗΣ ΚΑΡΤΩΝΑΚΗΣ

Μετά από δύο χρόνια που δεν είχε πραγματοποιηθεί, μία από τις γνωστότερες γιορτές που πραγματοποιούνται στα Χανιά τέτοια περίοδο, η γιορτή της σαρδέλας, επιστρέφει στη Νέα Χώρα. Την προσεχή Δευτέρα στις 8 το βράδυ, η πανέμορφη παραλία της συνοικίας αναμένεται να πλημμυρίσει από κόσμο που θα έχει την ευκαιρία να είναι μέρος αυτής της γιορτής, απολαμβάνοντας δωρεάν αυτή την πεντανόστιμη λιχουδιά.

Πρόκειται για μια γιορτή που διοργανώνεται με την αγάπη και το μεράκι όλης της οικογένειας της Νέας Χώρας, από τους φορείς, τους καταστηματάρχες και τους επαγγελματίες, τις δύο ενορίες, έως τους απλούς πολίτες. «Μετά από 21 χρόνια συνεχούς διεξαγωγής της γιορτής αναγκαστήκαμε τα δύο τελευταία λόγω οικονομικών συγκυριών να μην την πραγματοποιήσουμε γιατί δεν θέλαμε, απλά, να την υποβαθμίσουμε από εκεί που την είχαμε φτάσει», σημειώνει σε δηλώσεις του ο Παναγιώτης Κόρακας, πρόεδρος του συλλόγου καταστηματάρχων και ξενοδόχων Ν. Χώρας. «Φέτος», επισημαίνει, «χάρη στις προσπάθειες όλων των Νεοχωριτών, βάζοντας ο καθένας το λιθαράκι του, η γιορτή θα γίνει ακριβώς

όπως γινόταν τόσα χρόνια και τη θυμάται ο κόσμος. Υποσχόμαστε ότι θα είναι μια υπέροχη βραδιά, με δωρεάν σαρδέλα και κρασί, μουσικοχορευτικό πρόγραμμα και θέαμα μέσα στη θάλασσα, όπου ελπίζουμε σ' αυτό να μας βοηθήσει ο καιρός και να δειξουμε αυτά που θέλουμε να παρουσιάσουμε».

Σύμφωνα με τον εφημέριο του Αγ. Κωνσταντίνου, πατέρα Αντώνη Σαπουνάκη, η γιορτή από φέτος μετονομάζεται σε "Πυροφάνεια" για να τιμηθούν οι ψαράδες που ψάρευαν με πυροφάνι. «Η Νέα Χώρα είναι συνοφασμένη με τη θάλασσα. Το περιβάλλον και οι άνθρωποι της είναι γεννημένοι δίπλα στη θάλασσα και την αγαπούν και ζουν από αυτήν», σημειώνει ο πατήρ-Αντώνης. «Μέσα από αυτή τη γιορτή θέλουμε να

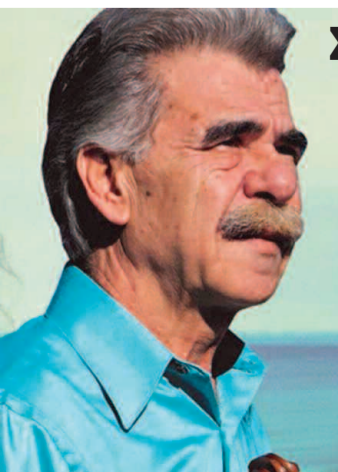
αναδείξουμε τη σαρδέλα που είναι μια πεντανόστιμη λιχουδιά, αλλά ουσιαστικά επιδιώκουμε να προβάλλουμε τη συνοικία μας, τα προβλήματα τις ανάγκες της, τις χαρές και τις λύπες της».

Εκ μέρους του Δήμου Χανίων, η αντιδήμαρχος, Βαρβάρα Περάκη, σημείωσε ότι, «η Ελλάδα είναι η θάλασσά της και η Νέα Χώρα μια μεγάλη συνοικία με πολύ βαριά ιστορία και κληρονομιά. Σε αυτή τη γιορτή αποδεικνύεται ότι όταν οι άνθρωποι θέλουν, τα πράγματα γίνονται και όταν οι φορείς συνεργάζονται, τότε τα πράγματα αναζωογονούνται και γίνονται καλύτερα... Ο Δήμος Χανίων οφείλει πολλά πράγματα στη Νέα Χώρα, να την τιμάει και να συνεργάζεται μαζί της σε όλα τα αιτήματα των κατοίκων της», τόνισε η κα Περάκη.

ΤΟΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟ

Σκουλάς - Θαλασσινός στα Χανιά

Στο θέατρο της Ανατολικής Τάφρου στα Χανιά θα εμφανιστούν στις 7 Σεπτεμβρίου ο Βασίλης Σκουλάς και ο Παντελής Θαλασσινός στο πλαίσιο κοινής τους καλοκαιρινής περιοδείας σε όλη τη χώρα. Μαζί τους θα είναι οι μουσικοί και τεχνικοί τους: Πέτρος Βαρθακούρης κοντραμπάσο, Σωτήρης Μαργώνης βιολί, Πάνος Δημητρακόπουλος κανονάκι, Λευτέρης Χαβουτσάς κλασική κιθάρα, Φίλιππος Πακο Λευκαδίτης τύμπανα, κρουστά, Γιάννης Σπαχής λαούτο, Μιχάλης Κονταξάκης μαντολίνο, Γιώργος Καρυώτης και Ευτύχιος Γιαννακούρας σχεδιασμός ήχου-ηχοηψία. Ηχητική κάλυψη: ΑΡΗΑ SOUND, Κώστας Κωνσταντινόπουλος. Φωτογραφίες: Γιώργος Σπανός, Γιώργος Ρωμανιουδάκης(Ρωμανός), Γιώργος Κοντοχριστοφής.

ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ ΧΑΝΙΩΝ

Εκδηλώσεις μνήμης

Εκδηλώσεις μνήμης διοργανώνονται αύριο σε περιοχές του Νομού μας. Ειδικότερα:

ΣΤΑ ΣΦΑΚΙΑ

Ημέρα μνήμης καταστροφής του Αλιδάκη θα τιμηθεί στ' Ασκύφου την Κυριακή 3 Σεπτεμβρίου και ώρα 11:00 το πρωί στο μνημείο στ' Ασκύφου. Την εκδήλωση διοργανώνει ο Δήμος Σφακιών και περιλαμβάνει: Επιμνημόσυνη Δέηση στο μνημείο στις Καρρές Ασκύφου χοροστατούντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Λάμπης – Συβρίτου & Σφακιών κ.κ. Ειρηνάου, χαιρετισμό από τον Δήμαρχο Σφακιών κ. Ζερβό Ιωάννη, ομιλία από τον κ. Βιτώρο Γεώργιο, κατάθεση στεφάνων.

ΣΤΑ ΤΣΟΥΡΟΥΝΙΑΝΑ

Εκδήλωση τιμής και Μνήμης για τους ηρωικούς νεκρούς, θύματα της Γερμανικής Θηριωδίας, θα πραγματοποιηθεί την Κυριακή 3 Σεπτεμβρίου και ώρα 10:30 π.μ. στα Τσουρουνιανά της Τοπικής Κοινότητας Τοπολιών του Δήμου Κισσάμου. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει: Επιμνημόσυνη δέηση, Χαιρετισμό από το Δήμαρχο Κισσάμου κ. Σταθάκη Θεόδωρο, Ομιλία για το χρονικό της ημέρας από την φιλόλογο κ. Τσουρουνάκη Αργυρώ, Προσκλιτήριο Πεσόντων, Κατάθεση στεφάνων.

ΣΤΟΝ ΑΛΙΚΑΜΠΟ

Ο Δήμος Αποκορώνου και ο Πολιτιστικός Σύλλογος Αλικάμπου "ΑΡΧΑΥΛΙ" διοργανώνουν την Κυριακή 3 Σεπτεμβρίου και ώρα 18.00 στον Αλικάμπο Αποκορώνου (στη θέση Κλήμα) στην εκδήλωση προς τιμή των αγωνιστών της Μεταπολιτευτικής Επιτροπής του 1895, με Επιμνημόσυνη δέηση, χαιρετισμό από το Δήμαρχο κ. Χαράλαμπο Κουκιανάκη, χαιρετισμό από την πρόεδρο του Πολιτιστικού Συλλόγου κα Στυλιανή Γρυλλάκη, Αναφορά στα ιστορικά γεγονότα από την φιλόλογο κα Αικατερίνη Γρυλλάκη, Κατάθεση στεφάνων στο χώρο του Ηρώου.

ΣΤΙΣ 4 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Ο Ανδρέας Μανωλαράκης τραγουδάει για τον "Ορίζοντα"

Ο Ανδρέας Μανωλαράκης και το συγκρότημά του θα εμφανιστεί σε μια συναυλία για τα παιδιά του συλλόγου εθελοντικής προσφοράς και στήριξης "Ορίζοντα" την Δευτέρα 4 Σεπτεμβρίου και ώρα 21.00 στο Θέατρο Ανατολικής Τάφρου. Μια βραδιά γεμάτη παράδοση, κρητικά ακούσματα και πολλή αγάπη θα έχουν τη δυνατότητα να απολαύσουν, όσοι παρευρεθούν στη συναυλία.

Διοργάνωση:
Σύλλογος
"Ορίζοντα"
Είσοδος:
10 €.

ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ - ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ

“Όταν οι Κρήτες κοιτούν τη Θάλασσα”

Ομαδική έκθεση ζωγραφικής και φωτογραφίας, με τίτλο “Όταν οι Κρήτες κοιτούν τη Θάλασσα / When Cretans look at the Sea”, πραγματοποιείται στη MARE GALLERY του Thalassa Beach Resort στην Αγ.Μαρίνα.

Η έκθεση επιμελείται η Μουσειολόγος Μυρτώ Κοντομιτάκη. Όπως η ίδια επισημαίνει: Λατρεύω την Κρήτη. Χωρίς “αλλά”. Μια ζωή γελάω και κλαίω με τα καμώματα και τα παθήματά της, αντιστοίχως. Συνεκτικός ιστός μεταξύ της νήσου αυτής (η ίδια μια μικρογραφία του κόσμου) και της υπόλοιπης γης, είναι η θάλασσα. Και μέσα από το αεροπλάνο ακόμα κοιτάζω κάτω, μέχρι η θάλασσα να χαθεί εντελώς απ’ τα μάτια. Σε αυτήν την έκθεση, επτά Εικαστικοί από διάφορα μέρη της γης, εντός ή εκτός Ελλάδας και Κρήτης, πέντε ζωγράφοι και δύο φωτογράφοι, ερμηνεύουν τι σημαίνει ή συμβαίνει όταν οι Κρήτες κοιτούν τη θάλασσα. Και οι επτά Εικαστικοί λατρεύουν τη θάλασσα. Και οι επτά Εικαστικοί λατρεύουν την Κρήτη: Έγηια Έλληνα, Σπύρος Ζερβουδάκης, Ανδρέας Ζυμβραγός, Τζαν Λιοδάκη, Δημή-

τρης Μπαρούνης, Αναστασία Πετράκη, Κατερίνα Τσεμπελή. Ανέκαθεν η αγαπημένη πολλών φιλόδοξων κατακτητών, η Κρήτη διατήρησε την ελευθερία της και τους ανθρώπους της, δύο έννοιες ζωτανές και συνεχώς εξελισσόμενες. Η Θάλασσα δίδαξε και διδάσκει αυτήν την ελευθερία και παράλληλα υπογραμμίζει την υποβόσκουσα παρουσία του ανεξέλεγκτου. Η Θάλασσα δίδαξε και διδάσκει το ποιοι είναι οι Κρήτες, αιώνια φέρνοντας και παίρνοντας ανθρώπους, νοοτροπίες, μα και σκεπτικισμό, ακόμα

και έκσταση... Όταν οι Κρήτες κοιτούν τη Θάλασσα, συμβαίνουν και σημαίνουν τόσα προβλέψιμα, όσα και απρόβλεπτα που καθιστούν την κάθε ιστορική αποτύπωση, ποιητική αφήγηση, συγγραφική περιγραφή, ενημερωτική εικονογράφιση, την όποια μορφή φανατισμού, την απόλυτη σφαιρικότητα σκέψης, την απελπισία μα και τον ενθουσιασμό, προσπάθειες αποδεκτές και ευπρόσδεκτες ακόμα...». Η ομαδική έκθεση είναι ανοιχτή στο κοινό Παρασκευή, Σάββατο, Κυριακή & Δευτέρα 6-10μμ.

ΣΤΗΝ ΠΥΛΗ ΣΑΜΠΙΟΝΑΡΑ

“Μαγικά Χανιά”

Εκθεση ζωγραφικής της Renata Plonka με τίτλο “Μαγικά Χανιά” θα λειτουργήσει από τις 4 έως 13 Σεπτεμβρίου στην Πύλη Sabbionara. Η Renata Kusik – Plonka γεννήθηκε στην πόλη Skawina της Πολωνίας. Σπούδασε στη Δημόσια Σχολή Καλών Τεχνών στην Κρακοβία και το 1993 ξεκίνησε τις σπουδές της πάνω σε κινούμενα σχέδια για τον κινηματογράφο.

Δούλεψε σε πολλές παραγωγές τόσο για την Πολωνική βιομηχανία κινηματογράφου όσο και σε γερμανικές και ιταλικές παραγωγές. Ακόμη έχει σχεδιάσει καρτούν για την πολύ γνωστή βρετανική σειρά κινούμενων σχεδίων με τις ιστορίες του Mr Bean αλλά και για την αμερικανική ταινία μεγάλου μήκους «The Easter Eggs Adventure». Στη βιομηχανία της διαφήμισης μια από τις συνεργασίες της ήταν με την Γαλλική εταιρία Danone. Ωστόσο όπως η ίδια σημειώνει η ζωγραφική ελαιογραφία είναι το πάθος της. Ειδικά για τον τόπο μας η ζωγράφος έχει πραγματοποιήσει τρεις εκθέσεις ελαιογραφίας με τον τίτλο «Ζωγραφίζω Χανιά».

ΣΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΑΦΕ “ΚΗΠΟΣ”

Εκθεση ζωγραφικής “Φάρος”

“Ο Φάρος” είναι ο τίτλος της Έκθεσης Ζωγραφικής του Ελληνοαμερικανού ζωγράφου Πάνου Μπογδάνου (Peter Bogdanos), που διοργανώνει στην Αίθουσα “Αίθριον” του Ιστορικού Καφέ «ΚΗΠΟΣ» Χανίων η Ομάδα Λόγου και Τέχνης “ΕΥ-πλους, έως τις 3 Σεπτεμβρίου. ώρες λειτουργίας από 10 π.μ. μέχρι 10 μ.μ.).

ΣΤΗΝ ΠΥΛΗ ΣΑΜΠΙΟΝΑΡΑ

Εκθεση στατικού μοντελισμού

Η 18η ετήσια έκθεση – διαγωνισμός Στατικού Μοντελισμού θα γίνει στην αίθουσα “Sabbionara” (συμβολή οδού Μίνως & Ακτής Μιαούλη) στις 15 – 17 Σεπτεμβρίου.

Η έκθεση θα είναι ανοιχτή για το κοινό ως εξής :

- Παρασκευή 15/09/2017 14:00 έως 21:00

- Σάββατο 16/09/2017 14:00 έως 21:00

- Κυριακή 17/09/2017 10:00 έως 18:00

Σε σχετική προκήρυξη του ο Ομίλος Στατικού Μοντελισμού Χανίων σημειώνει ότι δικαίωμα συμμετοχής στην έκθεση – διαγωνισμό στατικού μοντελισμού του ΟΣΜΧ, έχουν όσοι το επιθυμούν, είτε είναι μέλη του Ομίλου, είτε όχι. Τα μέλη όπως και οι νέοι έως 16 ετών συμμετέχουν δω-

ρεάν. Τα μη μέλη θα πρέπει να καταβάλλουν αντίτιμο συμμετοχής 2 € ανά μοντέλο.

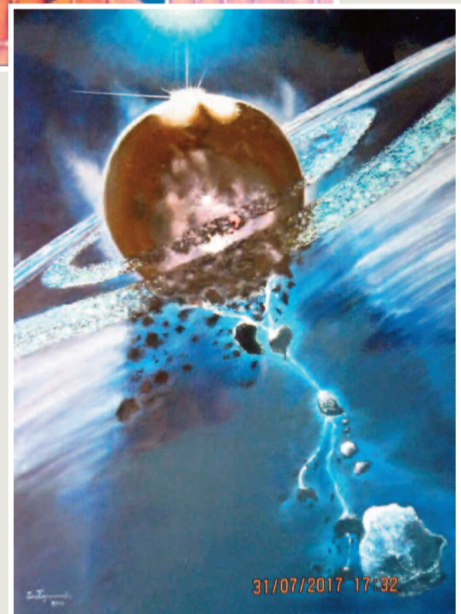
ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

“Τέχνη και Διάστημα”

Ο Όμιλος Φίλων της Τέχνης εγκαινιάζει έκθεση με θέμα “Τέχνη και Διάστημα” την Δευτέρα 4 Σεπτεμβρίου στο Νεώριο Μόρο στις 8 μ.μ. Η βραδιά θα είναι αφιερωμένη στην δημοσιογράφο κ. Καίτη Αλέξη και ομιλήτες θα είναι η κ. Πόπη Ντουλουλάκη ιατρός - συγγραφέας, ο κ. Σταμάτης Αποστολάκης δάσκαλος-λαογράφος και η κ. Μαρίνα Γιακουμάκη δημοσιογράφος.

Η έκθεση θα είναι ανοιχτή μέχρι τις 11 Σεπτεμβρίου 2017 όλες τις μέρες και ώρες της εβδομάδας.

ΑΠΟ 25 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ ΕΩΣ 5 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Εκπαιδευτική δράση cineΜαθήματα

Η Πολιτιστική Εταιρεία Κρήτης – φορέας διοργάνωσης του 5ου Φεστιβάλ Κινηματογράφου Χανίων και της εκπαιδευτικής δράσης cineΜαθήματα απευθύνει πρόσκληση ενδιαφέροντος σε άτομα ηλικίας 18 ετών και άνω για την κατάθεση αιτήσεων για την προσφορά της εθελοντικής τους εργασίας κατά την προετοιμασία και διεξαγωγή του 5ου Φεστιβάλ Κινηματογράφου Χανίων και της εκπαιδευτικής δράσης cineΜαθήματα που θα διεξαχθούν από 25 Οκτωβρίου έως 5 Νοεμβρίου στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων. Αιτήσεις μέχρι 8 Σεπτεμβρίου σε ηλεκτρονική μορφή στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://www.chaniafilmfestival.com/cff-volunteering>.

ΑΠΟ ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΣΧΗΜΑΤΑ

Αξιόλογες παραστάσεις

Συνεχίζονται και τις επόμενες ημέρες στα Χανιά, αξιόλογες παραστάσεις από θεατρικά σχήματα. Ειδικότερα:

Θεατρική παράσταση "Ρωμαίος + Ιουλιέττα Μαζί και ζωντανό επιτέλους", θα δοθεί την Κυριακή 3 Σεπτεμβρίου στο Θέατρο Ανατολικής Τάφρου και ώρα 21.00. Ένας μαθητής της β' γυμνασίου πείθει τους συμμαθητές του να ανεβάσουν το έργο "Ρωμαίος και Ιουλιέτα" προκειμένου να φέρουν κοντά δύο ντροπαλούς συμμαθητές τους που αγαπιούνται, αλλά δεν τολμούν να το εκφράσουν. Η διαδικασία του ανεβάσματος της παράστασης θα είναι γεμάτη αναποδιές, λάθη, ζήλιες, ευτράπελα, αμφιβολίες, αλλά το αποτέλεσμα θα τους αποζημιώσει όλους. Θεατρική διασκευή - Σκηνοθετική επιμέλεια: Άννα Κοντολέων. Παίζουν με αλφαβητική σειρά: Γεωργιακάκη Τζένη, Κακατσάκης Νεκτάριος, Κληματσάκη Μαρία, Λάμπρου Κώστας, Μελάκη Πωλίνα, Μελάς Αλέξανδρος, Μουντάκη Αλκμήνη, Μουντάκη Ελένη, Μπομπολάκη Ελένη, Μπυράκη Βιβή, Ξανθουδάκη Νατάσσα, Πάγγειου Βάσω, Σηφοδασκαλάκη Έλια, Σπανουδάκης Νίκος, Τατσοπούλου Μάγδα. Την παράσταση η οποία έχει ελεύθερη είσοδο, διοργανώνει το 10ο Δημοτικό Σχολείο Χανίων. Θα υπάρχει κουτί ενίσχυσης για το ΚΗΦΑΑΜΕΑ, και το ΚΥΤΤΑΡΟ ΧΑΛΕΠΑΣ

ΤΟ "ΤΑΒΛΙ"

Η Εταιρεία θεάτρου ΜΝΗΜΗ αποχαιρετώντας το καλοκαίρι και τον Αίθριο Θεατρικό Χώρο που δημιούργησε στη βεράντα του θεάτρου Κυδωνία, τον οποίο εγκαινίασε με το θεατρικό έργο «Το τάβλι» του Δημήτρη Κεχαϊδη, θα δώσει 5 ακόμα τελευταίες παραστάσεις του έργου από την Τετάρτη 13 έως και την Κυριακή 17 Σεπτεμβρίου, με ώρα έναρξης της παράστασης 9.30 μμ. Το «Τάβλι» του Δημήτρη Κεχαϊδη έκανε την Χανιώτικη πρεμιέρα του στις 28 Ιουνίου και παρουσιάζεται σε σκηνοθεσία και αισθητική της παράστασης Μιχάλη Βιρβιδάκη, συνθέσεις ήχων και επιλογής τραγουδιών Δημήτρη Ιατρόπουλου και βοηθό σκηνοθέτη τον Εμμανουήλ Στεφανουδάκη. Πολύτιμη υπήρξε επίσης η συμβολή της εικαστικού Ελένης Φουντουλάκη στη διαμόρφωση του σκηνικού της παράστασης. Τους ρόλους ερμηνεύουν οι ηθοποιοί Αιμίλιος Καλογεράς (Κόλιας) και Φώτης Κοτρώτσος (Φώντας). Γενική είσοδος 10 ευρώ

ΑΚΥΡΩΣΗ

Η προγραμματισμένη για το Σάββατο 2 Σεπτεμβρίου, παράσταση "Συνάντηση Τεχνών - Ονειροπαιχνιδίσματα", στο Θέατρο Ανατολικής Τάφρου, ΑΚΥΡΩΝΕΤΑΙ κατόπιν ανακοίνωσης του διοργανωτή "Ελληνικό Ινστιτούτο Πολιτιστικής Διπλωματίας".

ΚΟΛΩΝΑΚΙ - ΤΖΙΤΖΙΦΙΕΣ

"Κολωνάκι - Τζιτζιφιές 1953", είναι ο τίτλος της μουσικοθεατρικής παράστασης του Συλλόγου Φίλων Μουσικής και Τεχνών Αλμα libre, που θα δοθεί την Δευτέρα 4 Σεπτεμβρίου υστον Δημοτικό Κινηματογράφο "ΚΗΠΟΣ" και ώρα 21.00. Αθήνα 1953. Ξεκινώντας από το Κολωνάκι και καταλήγοντας στις Τζιτζιφιές, δύο διαφορετικοί κόσμοι συναντιούνται και ένα μεγάλο μυστικό αποκαλύπτεται... Τραγουδούν οι: Γιώργος Βεριδάκης, Μαριέλλα Βιτώρου, Μι-

χάλης Βόλακας, Βαγγέλης Βουτσαδάκης, Βασίλης Δασκαλάκης, Μάρω Δρακούλη, Μάριος Ηλιάκης, Χριστίνα Κούκου, Ελένη Κυδωνάκη, Βαγγέλης Λινοζυλάκης, Βασιλική Μάρκου, Ρίτα Μητρογώγου και ο μικρός Μάνος Βεριδάκης. Είσοδος: 5 € Άνεργοι, παιδιά, άνω των 65, ΑΜΕΑ: ΔΩΡΕΑΝ

Κινηματογράφος

ΕΛΛΗΝΙΣ

2821051851

ΔΟΥΝΚΕΡΚΗ

Καθημερινά & Σαββατοκύριακο
8.30 και 10.30 μ.μ.ΕΓΩ Ο ΑΠΑΙΣΙΟΤΑΤΟΣ 3
(μεταγλ.)Καθημερινά & Σαββατοκύριακο
7 & 8.30 μ.μ.

ΕΓΩ Ο ΑΠΑΙΣΙΟΤΑΤΟΣ 3 (υποτ.)

Καθημερινά & Σαββατοκύριακο
10.30 μ.μ.

Ο ΜΑΥΡΟΣ ΠΥΡΓΟΣ

Καθημερινά & Σαββατοκύριακο
8.30 και 10.30 μ.μ.

Ο ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Καθημερινά & Σαββατοκύριακο
8.30 μ.μ.

BABY DRIVER

Καθημερινά & Σαββατοκύριακο
10.30 μ.μ.

Δημοτικός

Κινηματογράφος

ΚΗΠΟΣ

01 έως 03/09

Η Μεγάλη Επιστροφή

Προβολή 9 μ.μ.

05 έως 07/09

Υπόθεση Φριτς Μπαούερ:
Μυστική ατζέντα

Προβολή 9 μ.μ.

ΑΤΤΙΚΟΝ

(ΘΕΡΙΝΟΣ) Τηλ: 2821027717

01/09 έως και Τετάρτη 06/09

LOGAN LUCKY

Προβολές 8.15 και 10.30 μ.μ.

07/09 και 10/09

Ο Γιος του Μεγαλοπατούσα

Μία προβολή: 8.15

07/09 και 10/09

Ο Σωματοφύλακας

του Εκτελεστή

Μία προβολή: 10.15

STER CINEMAS
(MEGA PLACE)

Τηλ.: 2821057757-8-9

ΕΓΩ Ο ΑΠΑΙΣΙΟΤΑΤΟΣ 3

ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ 18:00, 19:00 (ΜΕΤΑΓΛΩΤ)
20:15 22:15 (ΥΠΟΤ.)

ΑΤΟΜΙΚΗ ΒΛΟΝΔΗ

ΑΙΘ.3 ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ 19.15 & 22.00

ΔΟΥΝΚΕΡΚΗ

ΑΙΘ.2 ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ 22.00

ΔΟΥΝΚΕΡΚΗ

Ο ΜΑΥΡΟΣ ΠΥΡΓΟΣ

Υπόθεση Φριτς Μπαούερ:
Μυστική ατζέντα

LOGAN LUCKY

Ο Γιος του
ΜεγαλοπατούσαΟ Σωματοφύλακας
του Εκτελεστή

ΑΤΟΜΙΚΗ ΒΛΟΝΔΗ

ΣΤΟ ΠΑΡΚΟ ΕΙΡΗΝΗΣ

Παράσταση καραγκιόζη

Παράσταση από το Θέατρο Σκιών Αθανασίου Ιωάννης με τίτλο "Ο Καραγκιόζης και ο γάμος του Διονύσιου" θα δοθεί την Τρίτη 5 Σεπτεμβρίου στο Θέατρο Πάρκου Ειρήνης και Φιλίας και ώρα 20.30. Είσοδος : 6 €

Αφορμή

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
yannis.kalo@gmail.com · no14me.blogspot.gr/

Πλάσματα μιας μέρας

» Irvin Yalom (μτφρ. Ευαγγελία Ανδριτσάνου, εκδόσεις Άγρα)

Το Όταν έκλαψε ο Νίτσε είναι το βιβλίο εκείνο που με ξενύχτισε περισσότερο από κάθε άλλο, θυμάμαι να ξυπνάω στο μέσο της νύχτας και να διαβάζω λίγες σελίδες πριν με πάρει ξανά ο ύπνος, αναγνωστική μανία να φτάσω στο τέλος να δω πού θα κατέληγε αυτή η μάχη ιδεών ανάμεσα στον ψυχολόγο Μπρόιερ και στον Νίτσε. Ύστερα διάβασα και κάποια ακόμα βιβλία του Γιάλομ, το αίσθημα ενθουσιασμού υποχωρούσε από βιβλίο σε βιβλίο, κάποια στιγμή ένιωσα πως δεν ήταν πια του γούστου μου. Πέρασαν χρόνια από τότε.

Πρόσφατα βρέθηκαν χωρίς βιβλίο. Στη βιβλιοθήκη του σπιτιού που βρισκόμουν υπήρχε το βιβλίο του Γιάλομ, Πλάσματα μιας μέρας. Σκέφτηκα να δοκιμάσω ξανά, να δω πώς θα μου φαινόταν σήμερα, μετά τόσα χρόνια, η γραφή του διάσημου Αμερικανού ψυχιάτρου. Αν και δεν ενθουσιάστηκα, εντούτοις υπήρξαν κάποια πράγματα που μου τράβηξαν την προσοχή και μου προκάλεσαν διαφορές σκέψεις και συναισθήματα, για τον λόγο αυτό έφτασα μέχρι το τέλος, με αρκετές σημειώσεις.

Άλλωστε εγώ δεν ήμουν εκείνος που κατείχε τη μέσα αλήθεια, εκείνος που γνώριζε την αληθινή, την αυθεντική Άρτιν; Όσο περνούσε η ώρα όμως και άκουγα τον έναν φίλο της μετά τον άλλο, άρχισα να κλονίζομαι. Ίσως η πίστη μου ότι κατείχα προνομιακή θέση στη ζωή της να ήταν μια αυταπάτη. Ναι, για πολλά χρόνια μοιραζόμασταν την ιδιαίτερη συνάντησή μας μια φορά την εβδομάδα. Και είχα πρόσβαση στο αυθεντικό υλικό, γνώριζα από μέσα τους φόβους και τη πάθη της, τις εσωτερικές της συζητήσεις, τις φαντασιώσεις και τα όνειρά της. Ήταν όμως αυτά πιο πραγματικά, πιο αληθινά, πιο προνομιακά από το

να ξέρω τι την έκανε να χαμογελάει; Τι της άρεσε να τρώει, τις αγαπημένες της ταινίες, τα αγαπημένα της βιβλία και μαγαζιά, τις στάσεις που της άρεσαν στη γιόγκα, την αγαπημένη της μουσική, τα σύννεφα, τα περιοδικά, τα παιχνίδια, τα μεζεδάκια και τα σήριαλ που την ευχαριστούσαν; Τα προσωπικά αστεία που έκανε με τον άντρα και με τους φίλους της, τα σεξουαλικά της μυστικά που ήταν γνωστά μόνο στους εραστές της;

Η δύναμη που απαιτείται από κάποιον για να κλείσει ραντεβού με έναν ψυχοθεραπευτή, να έχει δηλαδή αντιληφθεί πως κάτι δεν πάει καλά, να φτάσει στο σημείο εκείνο όπου η ανάγκη για βοήθεια ξεπερνάει σε ένταση την άρνηση, τα ταμπού και τον φόβο. Και η επιπλέον δύναμη που απαιτείται, ώστε να εμπιστευτεί κάποιον ολοκληρωτικά, να του αποκαλύψει σκέψεις και μυστικά, να αφηθεί. Πόση σημασία έχει επίσης το περιβάλλον του ασθενούς, η αδυναμία να κατανοήσουμε συχνά ένα πρόβλημα, το οποίο δεν αποτυπώνεται σε αποτελέσματα εξετάσεων, την υπέρβαση της φράσης: έλα μωρέ, όλα στο κεφάλι του είναι· την προσέγγιση του άλλου με τη δική μας λογική.

Η τύχη -και η οικονομική δυνατότητα όμως- να κλείσεις ραντεβού με έναν θεραπευτή που εκτός από ικανότητα, έχει και τη διάθεση να βοηθήσει, να παρατηρήσει από κοντά το πρόβλημα, να ακούσει με προσοχή τα αιτήματα και να επιχειρήσει να σκεφτεί έξω από το πλαίσιο, χωρίς να αναζητήσει την εύκολη κατηγοριοποίηση με την

πρώτη ευκαιρία. Να νιώσει ο ασθενής μοναδικός.

Η ενασχόληση με τον ανθρώπινο εγκέφαλο, τη βάση όλης της λειτουργίας του ανθρώπινου σώματος, τη σύγχρονη ψυχή. Τις δυνατότητες

που έχει αλλά και τις τρικλοποδιές που βάζει.

Και πάνω απ' όλα το αίσθημα αδυναμίας του ανθρώπου απέναντι στην ανικανότητα να προσεγγίσει τον ίδιο τον εαυτό μέσω της λογικής προσέγγισης, να βάζει κάτω τα δεδομένα και να μην μπορεί να διακρίνει τι είναι εκείνο που πάει λάθος και το σύνολο δεν λειτουργεί όπως νιώθει ότι θα έπρεπε. Τη μοναξιά σε μια εποχή που, περισσότερο από ποτέ, όλα αποτυπώνονται ποσοτικά, που υπάρχουν δείκτες και μετρήσεις για τα πάντα, ακόμα και για την ευτυχία.

Δεν αποτελεί έναν οδηγό αυτοβοήθειας. Κανένα βιβλίο του Γιάλομ δεν μπορεί να λειτουργήσει κατ' αυτόν τον τρόπο. Το ίδιο θα έλεγε, μάλλον, και εκείνος αν τον ρωτούσε κανείς. Οι ιστορίες ψυχοθεραπείας που παραθέτει σκοπό έχουν να δείξουν πώς λειτουργεί η ψυχοθεραπεία, πώς έφτασαν οι ασθενείς ως εκεί, να παρακινήσει τον αναγνώστη να ξεπεράσει τα ταμπού και τα στερεότυπα, να τον κάνει να αναλογιστεί και να σκεφτεί: περισσότερο από περιστατικά ψυχοθεραπείας αποτελούν σχήματα θεραπείας. Στο συγκεκριμένο δε βιβλίο σκοπός του είναι να αναδείξει τη δύναμη του ενστίκτου κατά τη θεραπεία, το ρίσκο που πρέπει κάποιες φορές να πάρει ο θεραπευτής εγκαταλείποντας το γνωστό μονοπάτι.

ΣΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Παρουσίαση βιβλίου "Για το σχολείο"

Η Περιφερειακή Ενότητα Χανίων και ο Σύνδεσμος Φιλολόγων Νομού Χανίων συνδιοργανώνουν την Τετάρτη 6 Σεπτεμβρίου, ώρα 7 μ.μ. στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων εκδήλωση παρουσίασης του βιβλίου "Για το σχολείο" (εκδόσεις ΠΟΛΙΣ, 2017) του Σταύρου Ζουμπουλάκη (Εφορος του Δ.

Σ. της Εθνικής Βιβλιοθήκης Ελλάδος). Για το βιβλίο θα μιλήσει ο Δημήτρης Βλαχοδήμος, γραμματέας του Συνδέσμου Φιλολόγων Χανίων, και ο ίδιος ο συγγραφέας.

Θα ακολουθήσει στρογγυλή τράπεζα με θέμα «Το σχολείο σήμερα», στην οποία θα λάβουν μέρος οι: Αντώνης Αθανασάκης, διευθυντής 2ου Γυμνασίου Χανίων Γιάννης Καλογεράκης, συνταξιούχος μαθηματικός - σχολικός σύμβουλος Αλεξία Καστανάκη, φιλόλογος Σίτσα Κοτσιφάκη, φιλόλογος Νίκη Σπάρταλη, χημικός Γιώργος Στριλιγκάς, σχολικός σύμβουλος θεολόγων Κρήτης.

Ακύρωση φωτογραφικής έκθεσης - Ευχαριστήριο

Με μεγάλη λύπη ακύρωσα την έκθεση μου φωτογραφίας και συλλογής φωτογραφικών μηχανών που επρόκειτο να πραγματοποιηθεί στην Πύλη Σαμπιονάρα από 19ης Σεπτεμβρίου. Παρ' ότι το υλικό είναι σχεδόν έτοιμο στα 83 μου χρόνια δεν θα μπορούσα να ανταποκριθώ στις προσδοκίες των επισκεπτών της όπως σε πάρα πολλές άλλες εκθέσεις μου στο παρελθόν.

Ευχαριστώ με όλη μου την ψυχή το ΚΑΜ και την Επιχείρηση Πολιτισμού του Δήμου Χανίων και ιδιαίτερα την ψυχή των θεμάτων πολιτισμού των Λεωνίδα Μανωλικάκη για την πάντα ευγενική και άσπονη εξυπηρέτησή μου και ζητώ συγγνώμη. Ευχαριστώ τέλος την ΑΝΕΚ για την χορηγία της.

Αντώνης Πλυμάκης

Βιβλία

Το κορίτσι απ' την Αβάνα

Oscar Hijuelos

Μετάφραση: Βασίλης Χατζηδημητράκης
Εκδότης: Κέδρος

Ένα πανέμορφο κορίτσι, ένας βιρτουόζος τρομπετίστας του μάμπο, ένας μεγάλος έρωτας με φόντο την Αβάνα της δεκαετίας του 1950.

Η Μαρία έχει φύγει από την Κούβα και ζει πλέον στο Μαϊάμι με την κόρη της Τερέζα. Είναι εξήντα ετών, αλλά παραμένει μια όμορφη, γοητευτική γυναίκα. Παρά τα χρόνια που έχουν περάσει, δεν μπορεί να βγάλει από το μυαλό της τον φτωχό μουσικό Νέστορ Καστίγιο. Τον ερωτεύτηκε παράφορα, αλλά του ράγισε την καρδιά και τον ενέπνευσε να γράψει το μεγάλο χιτ των Mambo Kings με τίτλο «Beautiful Maria of My Soul». Καθώς επιστρέφει με τη μνήμη της στις λαμπερές και πικάντικες μέρες και νύχτες στην Αβάνα της νιότης της, η ιστορία της ζωής της ξεδιπλώνεται μέσα από μια εντελώς νέα οπτική.

Η άλλη πλευρά της σιωπής

Philip Kerr

Μετάφραση: Γιώργος Μαραγκός
Εκδότης: Κέδρος
Γαλλική Ριβιέρα, 1956

Ο Μπέρνι Γκούντερ δουλεύει με ψευδώνυμο σε ξενοδοχείο και προσπαθεί να μείνει μακριά από φασαρίες. Παίζει μπριτζ και συνδέεται φιλικά με τον διάσημο συγγραφέα Σόμερσετ Μομ, που επίσης ζει στην Κιουάνη Ακτή. Στην υπέροχη βίλα του, ο Μομ αναφέρει στον Μπέρνι την ύπαρξη μιας ενοχοποιητικής φωτογραφίας: δείχνει τον Μομ ανάμεσα σε ένα γκρουπ γυμνών αντρών δίπλα σε μια πισίνα – ένας από αυτούς είναι ο διαβόητος κατάσκοπος Γκάι Μπέρτζες, ο οποίος αυτομόλησε πρόσφατα στη Μόσχα μαζί με τον Ντόναλντ Μακλίν.

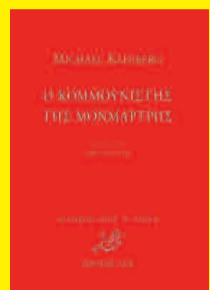
Το παρελθόν χτυπά την πόρτα του Μπέρνι. Τη φωτογραφία έχει στην κατοχή του ένας παλιός του γνώριμος, ο Χάρολντ Χένιχ, πρώην λοχαγός στις υπηρεσίες ασφαλείας των ναζί και αδίστακτος εκβιαστής, ο οποίος ευθύνεται για το θάνατο χιλιάδων ανθρώπων το 1945, μεταξύ αυτών και της γυναίκας που αγαπούσε ο Μπέρνι.

Ο Χένιχ απαιτεί από τον Μομ πενήντα χιλιάδες δολάρια για να του επιστρέψει τη φωτογραφία. Όταν ο συγγραφέας προτείνει στον Μπέρνι να αναλάβει την υπόθεση, εκείνος στην αρχή διστάζει. Όμως νοσταλγεί τη δουλειά του ντετέκτιβ και θέλει επίσης να πάρει πίσω το αίμα του από τον Χένιχ.

Ο κομμουνιστής της Μονμάρτης

Kleeberg Michael

Μετάφραση: Βάνα Χατζάκη
Εκδότης: Άγρα

Τον Απρίλιο του 1935 το Κ. Κ. της Γαλλίας λαμβάνει εντολή από τη Μόσχα να φέρει στη Γιορτή της Ειρήνης έναν εκπρόσωπο από κάθε λαό ο οποίος στέναζε υπό την κατα-

πίεση του γαλλικού ιμπεριαλισμού. Επικράτησε πλήρης αμνηχανία. Βρήκαν μέλη του κόμματος με καταγωγή από το Αλγέρι, το Βιετνάμ ή την Πολυνησία και μιγάδες της Καραϊβικής. Όμως, όσο κι αν έψαξαν, δεν βρήκαν στις τάξεις του κόμματος ούτε έναν εκπρόσωπο από τις υπό εκμετάλλευση χώρες της μαύρης Αφρικής. Όσοι, μετά από αγγελία στις εφημερίδες, εμφανίζονται ένας Μαύρος με φανταχτερό ρούχα, που μιμούνταν τα νόμματα της Μιστανγκέτ στα καμπαρέ της Μονμάρτης, χορεύοντας και τραγουδώντας με το καλλιτεχνικό ψευδώνυμο Λουτσιάνο ντι Λαμερμούρ (το πραγματικό του όνομα ήταν Watake N'Komo). Ο αντιπρόσωπος του κόμματος έκανε δύο σκέψεις: "Δόξα τω Θεώ, ΕΙΝΑΙ Μαύρος" και "Χριστέ και Κύριε, είναι "αδελφή"".

Κι όμως, ο Λουτσιάνο ντι Λαμερμούρ θα συμμετάσχει στο ταξίδι, όπου μετά από διάφορα ευτράπελα, θέλοντας να κάνει τη ζωή των συντρόφων της Μόσχας πιο χρωματιστή και πιο χαρούμενη, βγάζει τη γαλλική αποστολή ασπροπρόσωπη.

Μια καινούρια μέρα ξεκινάει...

Δημήτρης Ράντογλου

Εκδότης: Φυλάτος
Θεσσαλονίκη, Σεπτέμβριος 2021.

Η οικογένεια του πασίγνωστου και πάμπλουτου δικηγόρου Παπαρηγόπουλου Αλέξη κατακεραυνώνεται από πολλαπλές δοκιμασίες που διαταράσσουν τα γαλήνια νερά της. Οι οικογενειακοί δεσμοί τρίζουν συθέμελα, όταν γιος και πατέρας έρχονται σε ρήξη, υπνωτισμένοι από τη μαγεία του έρωτα, ενώ βρίσκονται εν αγνοία τους, κάτω από τη σκιά ενός οργανωμένου εγκλήματος.

Η μητέρα του Αλέξη, γιαγιά Τέμα, που ζει εδώ και δέκα χρόνια στη γενέτειρά της, την Γκάνα της Αφρικής, έπειτα από τη λήψη ενός δραματικού γράμματος, αποφασίζει χωρίς δισταγμό να πάρει το δρόμο της επιστροφής για την Ελλάδα. Ποιος απρόσμενος εξελίξεις έχουν κλονίσει την οικογενειακή γαλήνη των αγαπημένων της και πώς πιστεύει ότι μπορεί να τους βοηθήσει επιστρέφοντας

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΑΝΤ.
ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ*

Οι ενετικές οχυρώσεις - μνημεία της πόλης των Χανίων

» Και οι δυσκολίες αποκατάστασής τους σήμερα

Α) ΕΡΕΥΝΑ - ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

Σήμερα, παρότι υπάρχουν μεγάλες τεχνικές δυνατότητες και θα μπορούσε εύκολα να πραγματοποιηθεί η αποκατάσταση των ενετικών οχυρώσεων και μνημείων της πόλης μας, εντούτοις προκύπτουν μεγάλες δυσκολίες ως προς το επίτευγμα αυτό και οι λόγοι είναι, πέραν του οικονομικού, η αλόγιστη και άναρχη οικιστική δόμηση που υπήρξε την τελευταία εκατονταετία και οι μεγάλες καταστροφές που επέφεραν οι ένοπλες συρράξεις και κυρίως οι τελευταίοι βομβαρδισμοί που υπέστη η περιοχή των Χανίων κατά τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο, αλλά και το αντιφατικό νομικό πλαίσιο, η έλλειψη μιας ισχυρής βούλησης εκ μέρους της πολιτείας για ολοκλήρωση προς την κατεύθυνση αυτή.

Κίνητρο της έρευνάς μας αποτελεί το ενδιαφέρον και η προσπάθεια των αρμόδιων αρχών, που έχει επιδειχθεί τα τελευταία χρόνια, για αναστήλωση και αποκατάσταση των μνημείων και των περιμετρικών οχυρώσεων της παλιάς πόλης μας, καθώς και ο προβληματισμός, αν θα πρέπει να γκρεμιστούν τα υφιστάμενα κτίρια, οικοδομήματα που παρεμποδίζουν την υλοποίηση του έργου αυτού.

Η έρευνάς μας αποσκοπεί στο να υπάρξει κατανόηση από τις δισταγμένες πλευρές, δηλαδή από όσους υποστηρίζουν ότι η ενέργεια αυτή είναι εφικτή και πραγματοποιήσιμη, έστω και με σημαντικό κόστος, και των όσων πάλι διατυπώνουν την αντίθετη άποψη ότι ένα τέτοιο εγχείρημα θα έβαζε σε απόλυτο κίνδυνο τη σημερινή μορφή της πόλης, οι δαπάνες θα ήταν ανυπολόγιστες και το όφελος μικρότερο της ζημιάς που θα υφίστατο το κοινωνικό σύνολο.

Στην έρευνα είμαστε υποχρεωμένοι να επιστρατεύσουμε την κατάλληλη βιβλιογραφία, τους απαραίτητους χάρτες και υπολογισμούς, που θα μας καταδείξουν πως ήταν τα οχυρωματικά έργα - μνημεία στην αρχική τους

μορφή και στη συνέχεια τις αλλοιώσεις τις οποίες στο πέρασμα του χρόνου υπέστησαν.

Οφείλουμε να προβούμε σε επιτόπιες επισκέψεις, για να μπορέσουμε να κατανοήσουμε τις δυσκολίες που υπάρχουν, καθώς επίσης και σε ποια κατάσταση βρίσκονται τα σημερινά τείχη.

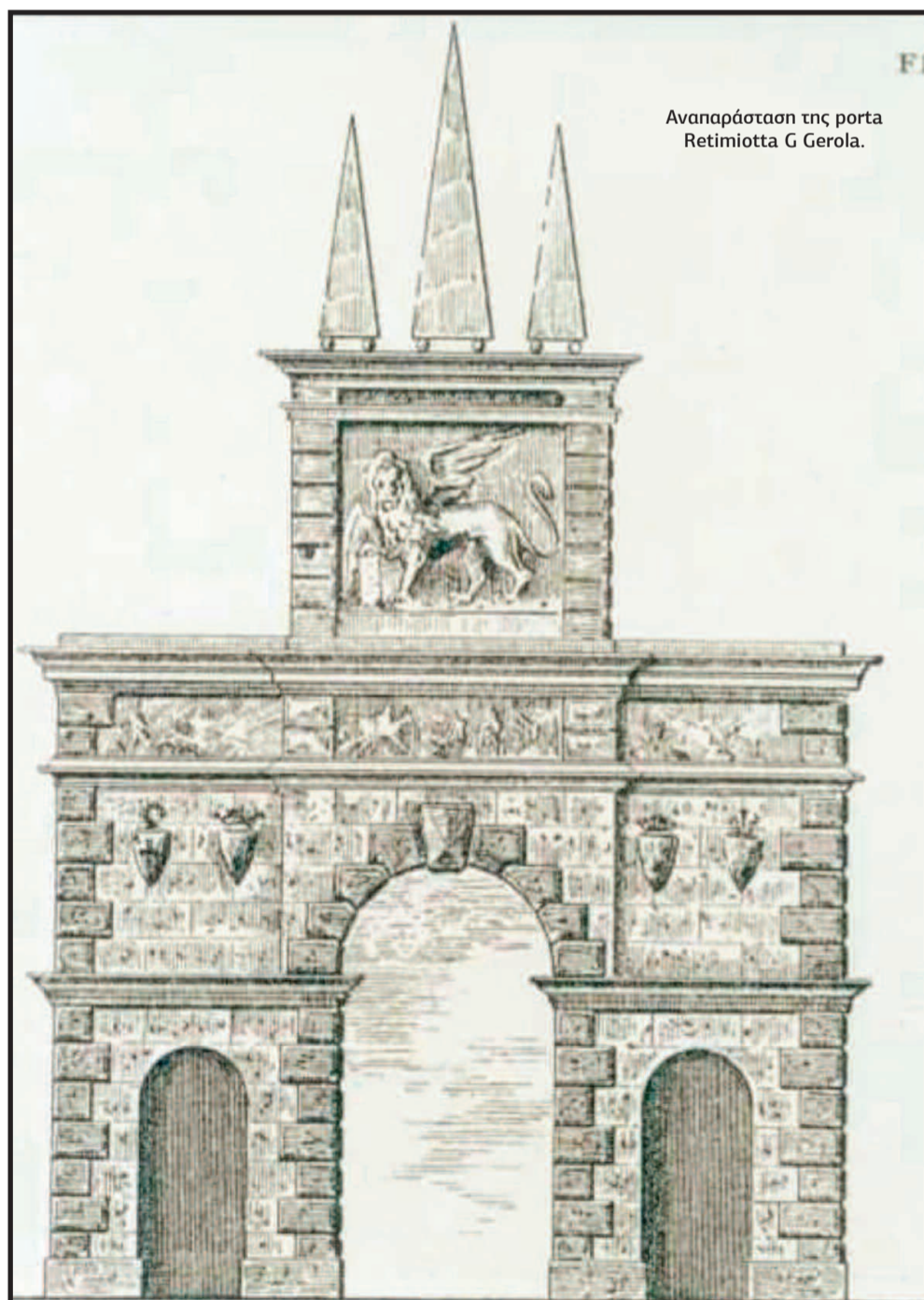
Τα συμπεράσματα τα οποία θα εκδοθούν θα είναι αποτελέσματα μιας μελέτης που θα στηρίζεται στο τι υπήρχε χθες και στο τι υπάρχει σήμερα.

Μια περιήγηση στις ενετικές οχυρώσεις - μνημεία θα μας αποκαλύψει, σε ποια σημεία η αποκατάστασή τους είναι έργο εύκολο και σε ποια σημεία είναι πολύ δύσκολο ή μάλλον απραγματοποίητο.

Β) ΠΡΩΙΜΗ ΦΑΣΗ ΕΝΕΤΟΚΡΑΤΙΑΣ CASTEL VECCHIO

Η περίοδος της Ενετοκρατίας ξεκίνησε για την Κρήτη το 1204 με την Δ΄ Σταυροφορία, όπου η Μεγαλόνησος πέρασε στα χέρια των κατακτητών της Βασιλεύουσας υπό την ηγεσία του Βονιφάτιου του Μομφερατικού.

Ο διαμοιρασμός των κτήσεων της Δ΄ Σταυ-

Αναπαράσταση της porta
Retimiotta G Gerola.

Αποψη της πόλης και του λιμανιού των Χανίων. Ο. Dapper.
Από το βιβλίο του Μιχάλη Ανδριανάκη "Η Παλιά Πόλη των Χανίων".

ροφορίας μεταξύ Βενετών και Γενουατών ήταν δύσκολος και ήταν φυσικό και η Κρήτη να αποτελέσει «το μήλον της έριδος» σε αυτή τη διαμάχη.

Ο Βονιφάτιος ο Μομφερατικός θα εκχωρήσει τη Μεγαλόνησο στους Ενετούς έναντι αμοιβής 1.000 αργυρών μάρκων, πράγμα που ώθησε το 1206 τον Γενουάτη Enrico Pescatore, Κόμη της Μάλτας, να καταλάβει το νησί αλλά στη συνέχεια, το 1211, μετά από πενταετή πόλεμο με τους Ενετούς, ο επίδοξος κατακτητής θα αναγκαστεί να παραδώσει την Κρήτη στον Βενετό Δούκα Ιάκωβο Τιεπόλο με συνθηκολόγηση.

Για την Γαλννότατη Δημοκρατία το νησί θα πάρει την ονομασία Regno di Candia, Βασίλειο της Κρήτης, με ανώτατο πολιτικό διοικητή τον Δούκα, με έδρα το Ηράκλειο, και ανώτατο στρατιωτικό διοικητή τον Καρίτανο. Στις άλλες μεγάλες πόλεις του νησιού, Χανιά, Ρέθυμνο, Σπιτεία, θα εγκατασταθούν ρέκτορες με πολιτικές και στρατιωτικές αρμοδιότητες, ενώ θα υπάρξει και ευρύτερη περιφερειακή κατάτμηση της Μεγαλόνησου σε καβαλαρίες.

Το 1252 οι Ενετοί, μετά από αθρόα άφιξη αποίκων της Γαλννοτάτης θα ανοικοδομήσουν το πάλαι Βυζαντινό τείχος, στο παραθαλάσσιο ύψωμα που δεσπόζει μπροστά στο λιμάνι, το Castel Vecchio. Το Castel Vecchio, όπως το ονόμασαν οι Βενετοί, είναι η νέα περιτειχισμένη οικιστική οργάνωση που αποτελείται από ένα φρούριο, το Καστέλλι με 13 πολεμικούς πύργους, τον Καθεδρικό Ναό «Duomo», το Palazzo του Rectora και τις πολυτελείς οικίες ευγενών και αξιωματούχων. Τον οικισμό διέσχιζε ένας κεντρικός δρόμος, το Corso που ταυτίζεται με τη σημερινή οδό Κανεβάρo. Το Corso είχε προσανατολισμό από τα δυτικά προς τα ανατολικά, ήταν συνδεδεμένο με τις δυο βασικές πύλες του Κάστρου και ταυτόχρονα χώριζε την εντειχισμένη πόλη σε δύο τμήματα, Βόρεια και Νότιο.

Η Κεντρική Πλατεία του Καστελλίου, σύμφωνα με την έκθεση Basilicata, συγκέντρωνε το ενδιαφέρον μιας και αποτελούσε το διοικητικό κέντρο και στο χώρο αυτό υπήρχε κρίνη της οποίας το υδραγωγείο έφερνε το νερό από απόσταση 4 χιλιόμετρα της περιοχής Γαρίπα, Περιβόλια.

Γ) ΝΕΑ ΟΧΥΡΩΜΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑ

Έξω από τον οχυρωμένο λόφο του Καστελλίου αναπτύσσεται «η νέα πόλη», κάτι που οδήγησε τους Ενετούς στη συνέχεια να κατασκευάσουν νέα τείχη ως απόρροια επιτακτικής ανάγκης, μιας και η εξάπλωση των Οθωμανών, μετά την άλωση της Πόλης, 1453 στην ευρύτερη περιοχή της Βαλκανικής και της Με-

σογείου έθετε σαν στόχο της και την κατάληψη της Κρήτης.

Το 1536 αρχίζουν τα μεγάλα έργα στην Κρήτη για την περίοδο της Ενετοκρατίας. Αρχικά χτίζεται ένα μεγάλο ορθογώνιο φρουριακό περιβόλι με αναλημματικούς τοίχους και βαθειά τάφρο, σύμφωνα με το νέο προμαχωνικό σύστημα της εποχής εκείνης, το περίφημο Fronte Bastionato, το οποίο ήταν σε θέση να ανταποκριθεί στα νέα αμυντικά συστήματα μετά την επικράτηση της πυρίτιδας και των νέων πολυβόλων όπλων. Επικεφαλής του έργου είναι ο Βερονέζος μηχανικός Michele Sammichieli.

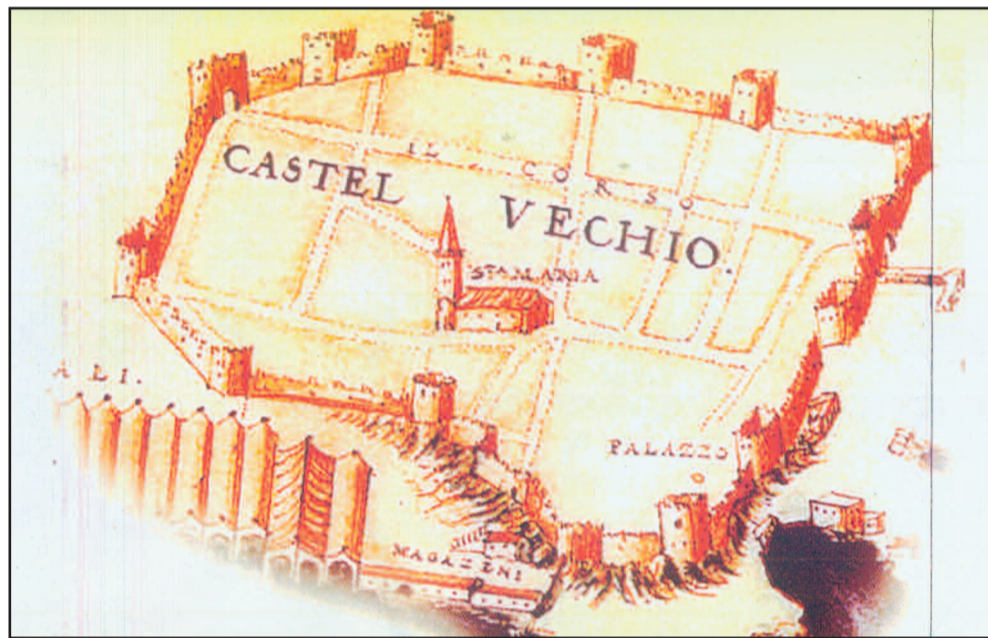
Το τείχος αυτό, σύμφωνα με την έκθεση Fr. Basilicata, περιλαμβάνει ευθύγραμμα τμήματα (Cortina) διακοπόμενα από τέσσερις καρδιόσχημους προμαχώνες (baloardi) και παραπλεύρως επιπρομαχώνες (cavalieri) καθώς και μια Piatta Forma (δυναμική οχύρωση). Η κεντρική πύλη του φρουρίου βρίσκεται στο κέντρο της νότιας πλευράς και επειδή βλέπει στο δρόμο προς το Ρέθυμνο, ονομάζεται Porta Retimiotta. Δύο επιπλέον πόρτες υπάρχουν, μια στο βορειοανατολικό τμήμα της Πόλης, με την ονομασία Porta Sabbionara που οδηγούσε στη σημερινή παραλία του Κουμ Καπί και μια δεύτερη στη δυτική πλευρά των τειχών, η Porta San Salvatore, παρακειμένη του Φρουρίου Φιρκά (Rivellino del Porto).

Ο Φιρκάς (Rivellino del Porto) ήταν στρατώνας, έδρευε στρατιωτικός διοικητής, ο προβλεπτής, και στον ίδιο χώρο υπήρχαν αποθήκες πολεμοφοδίων αλλά και φυλακές για τους κρατούμενους.

Αναλύοντας τους προμαχώνες και επιπρομαχώνες των οχυρώσεων, έχουμε να παρατηρήσουμε ότι στο βορειοδυτικό τμήμα υπάρχει ο προμαχώνας Griti ή San Salvatore με τον επιπρομαχώνα Santa Caterina. Στο δυτικό μέρος του τείχους, στο μέσον του, υπήρχε ο επιπρομαχώνας Priuli και στη νοτιοδυτική γωνία του τείχους δημιουργήσε ο προμαχώνας, με τον ομώνυμο επιπρομαχώνα Lando, ή San Dimitri, ή Schiavo. Στο μέσο του Νότιου τμήματος, υπήρχε ο μεγάλος προμαχώνας Piatta Forma, βασικός ρόλος του οποίου, μαζί με τους επιπρομαχώνες τον Santa Maria και San Jovani, ήταν η φύλαξη της Κεντρικής Πύλης Porta Retimiotta καθώς και της νότιας πλευράς του τείχους. Στη Νοτιοανατολική γωνία του φρουρίου ήταν ο προμαχώνας Santa Lucia (Αγίας Φωτεινής) με τον ομώνυμο επιπρομαχώνα του. Στην συνέχεια το τείχος στρέφεται Βόρεια για να καταλήξει στην Porta Sabbionara ή Κουμ Καπισί, αν λάβουμε υπόψη την Τουρκική ονομασία, δηλ. Πύλη της Άμμου. Βόρεια της Πύλης υπάρχει ο προμαχώνας Sabbionara, ή Mocenigo, στην πρόσοψή του φέρει το ανάγλυφο με το φτερωτό λέοντα του Αγίου Μάρκου, με τον ομώ-

Απεικόνιση της πόλης των Χανίων από τον Fr. Basilicata, 1618.

νομο επιπρομαχώνα του.

Στη βραχώδη περιοχή που ακολουθεί προς τα Βόρεια και που η έκθεση Basilicata ονομάζει Λαγονήσι, οικοδομείται ο λιμενοβραχίονας που κλείνει το τείχος προς δυτικά και σχηματίζει το παλιό λιμάνι των Χανίων. Στη Βόρεια πλευρά του τείχους υπήρχε μια κρυφή μικρή πύλη, το ονομαζόμενο Πορτάκι, που εξυπηρετούσε στρατιωτικές ανάγκες.

Δ) ΠΛΑΤΕΙΕΣ «ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΠΟΛΗΣ»

Η θέση του νέου οχυρού περιβόλου των Ενετών σε σχέση με το παλιό οχυρό στο Καστέλλι εξασφάλισε αρκετό χώρο, ώστε εντός των τειχών να διαμορφωθούν τέσσερις εντυπωσιακές πλατείες, της Σπλάντζιας, του Σαντριβανιού, των Αγίων Αναργύρων και του Κάτωλα.

Στην πλατεία της Σπλάντζιας υπήρχε υδραγωγείο που διατηρήθηκε μέχρι το 1915. Κυρίαρχο στοιχείο της πλατείας ήταν ο Ναός του Τάγματος των Δομνικανών μοναχών του Αγίου Νικολάου.

Στο μέσον της πλατείας Σαντριβανιού, υπήρχε μεγαλοπρεπές μαρμάρινο αναβρυτήριο από το οποίο πήρε την ονομασία της, και στην Πλατεία των Αγίων Αναργύρων ανοίχτηκε πηγάδι που διατηρήθηκε μέχρι το 1850.

Η πλατεία του Κάτωλα πήρε την ονομασία της, επειδή στη μέση υπήρχε ένα μεγάλο άνοιγμα του κεντρικού υπονόμου που δεχόταν τα απόβλητα των σπιτιών και τα νερά της βροχής. Στο άνοιγμα αυτό επειδή έπεφταν **κάτω όλα** πήρε την ονομασία Κάτωλας. Κατά άλλη, ερμηνεία η λέξη προέρχεται από το ενετικό gatolo που δηλώνει οχετός. Η πλατεία του Κάτωλα ήταν πολυσύχναστη. Από αυτή γινόταν η έξοδος των κατοίκων της πόλης στην ύπαιθρο, καθώς και η είσοδος, μιας και η Κεντρική Πύλη Porta Retimiotta βρισκόταν εκεί κοντά.

Ε) ΛΙΜΕΝΙΚΑ ΕΡΓΑ, ΦΑΡΟΣ, ΝΕΩΡΙΑ

Η απουσία φυσικού λιμανιού δημιούργησε προβλήματα στην πόλη των Χανίων και από πολύ νωρίς, τον 14ο αιώνα 1320-1356 εξιστορούνται προσπάθειες πραγματοποίησης λιμενικών έργων.

Το μεγάλο πρόβλημα όμως για το επίγειο της πόλης ήταν οι βόρειοι άνεμοι που το έπλητταν και η διαρκής προσάμμωση.

Τα βράχια, όμως στη βόρεια πλευρά σε μορφή σκοπέλου, ευνόησαν την κατασκευή λιμενοβραχίονα που το 1515 ενισχύθηκε με την κατασκευή τείχους «το κορδόνι» που έλεγαν οι παλιοί Χανιώτες. Στο μέσον του τείχους αυτού κατασκευάστηκε προμαχώνας με επάλξεις που ονομάστηκε του Αγίου Νικολάου, γιατί στο εσωτερικό του υπήρχε μια μικρή εκκλησία αφιερωμένη στον ομώνυμο Άγιο. Το μικρό αυτό οχύρωμα είχε την ονομασία Κουλέ «πύργος», ενώ σήμερα είναι γνωστό με την ονομασία Fortezza. Σ' αυτό τον προμαχώνα εκτελούνταν όλες οι θανατικές ποινές.

Ο Φάρος οικοδομήθηκε πάνω σε πυργειδή βάση στην άκρη του λιμενοβραχίονα, απέναντι ακριβώς από το Φρούριο του Φιρκά. Το ενδιαμέσο διάστημα μεταξύ Φάρου και Φιρκά αποτελούσε το στόμιο του Λιμανιού που έκλεινε με χοντρή αλυσίδα σε περίπτωση εχθρικής εισβολής.

Ο Φάρος που βλέπουμε σήμερα είναι ο Αιγυπτιακός και θυμίζει μιναρέ, γιατί κατασκευάστηκε την περίοδο της Αιγυπτιακής (1830-1840) στην Κρήτη.

Νεώρια (Arsenali) ήταν χώροι ναυστάθμων και ναυπηγείων τον 14ο-16ο αιώνα από όπου πήρε και το όνομά της η περιοχή. Τα Νεώρια αρχικά ήταν 17 στον αριθμό, αλλά σήμερα από αυτά διασώζονται μόνο 7. Η συγκεκριμένη περιοχή είναι γνωστή και με την ονομασία κιάνες, επειδή οι στέγες των προαναφερθέντων κτισμάτων ήταν καλυμμένες από μόλυβδο και από μακριά υπό το φως του ήλιου φαίνονταν, όταν έβρεχε, σαν να ήταν χιονισμένες.

Ξεχωριστό στο συγκρότημα των Νεωρίων είναι το μεγάλο Arsenali που υπήρξε οπλοστά-

σιο, πυριτιδαποθήκη, αργότερα και κατοικία του Ενετού αρμοστή.

Το 1599 ο ρέκτορας D. Gradenigo θεμελίωσε το συγκρότημα των ανατολικών νεωρίων στον προμαχώνα Sabbionara, το έργο συνέχισε ο B. Moro και το 1614 είχαν ολοκληρωθεί τα δυο, ενώ το τρίτο παρέμεινε ημιτελές, όταν οι Τούρκοι κατέλαβαν την Κρήτη.

Ο Fr. Basilicata στην έκθεσή του το 1620 αναφέρει ότι στα Χανιά υπάρχουν 17 νεώρια καλοκατασκευασμένα και άλλα 5 πάνω στο Λαγονήσι που δεν έχουν αποπερατωθεί.

Τα Νεώρια ήταν χώροι στους οποίους οι Ενετοί απέσυραν τα πλοία τους, κατά τη διάρκεια του χειμώνα, προκειμένου να τα επισκευάσουν ή να τα προστατέψουν. Ήταν οικοδομήματα μακρόστενα, θολοσκέπαστα, με αετωματική απόληξη. Βρίσκονταν στραμμένα στη θάλασσα και του κυρίως συγκροτήματος η βορινή πλευρά ήταν ανοικτή.

Στη Νότια πλευρά ήταν η είσοδος των Νεωρίων όπως και οι φεγγίτες και τα παράθυρα που εξασφάλιζαν φωτισμό. Με το πέρασμα του χρόνου, θα αλλοιωθεί η μορφή τους, αφού θα μπαζωθούν στην είσοδο τους, για να σχηματισθεί η σημερινή προκυμαία και θα κλεισθεί με τοίχο το μπροστινό άνοιγμά τους. Στα Νεώρια του συγκροτήματος Moro Βορειοανατολικά του λιμανιού, το 2004 ναυπηγήθηκε ένα αντίγραφο μινωικού πλοίου για τους ολυμπιακούς αγώνες της Αθήνας.

Αποψη του λιμανιού V. Coronelli, 1689!

ΣΤ) ΕΝΕΤΙΚΟΙ ΝΑΟΙ

Πέρα από τις ενετικές οχυρώσεις, τα σημαντικά έργα και μνημεία, ιδιαίτερη θέση για την ενετική περίοδο κατέχουν και οι ναοί που κτίσθηκαν εκείνη την εποχή.

Ο Ναός του Αγίου Νικολάου, μεγάλη μονή του Τάγματος Δομνηκανών μοναχών, που κτίσθηκε περί το 1320, επρόκειτο και περί Εκκλησίας Ορθοδόξων Κρητών Ενετών, και χρησιμοποιούνταν και σαν μοναστήρι Ορθοδό-

tores και το ξενοδοχείο ΚΡΗΤΗ στον προμαχώνα Santa Lucia, καθώς και ο κινηματογράφος Ρεγγίνα, που πρόσφατα μάλιστα κατεδαφίστηκε

Ο κινηματογράφος Αστέρι, σημερινό κατάστημα Κωτσόβολος, είναι μπροστά στον προμαχώνα Schiavo. Το ξενοδοχείο Porto Venetichiano είναι κτισμένο προ του προμαχώνα Mocenigo και στην περιοχή των Νεωρίων.

Συμπληρωματικά, η πλατεία Σαντριβανιού από πλακόστρωτη θα καλυφθεί με άσφαλτο. Το νέο υλικό, που αφειδωλώς θα πλημμυρίσει την Παλαιά Πόλη δεκαετία του '70, όπως είναι το τιμμέντο, το αλουμίνιο, το ελενίτ, το γυαλί, το πλαστικό, το νάυλον και η τέντα, θα αποτελέσουν στοιχεία κακοποίησης της αυθεντικότητας του τοπίου. Την ίδια περίοδο πολλά ετοιμόρροπα κτίρια στην παλαιά πόλη γκρεμίζονται ή αφήνονται ημιερειπωμένα, άλλα κτίζονται εκ θεμελίων και άλλα επισκευάζονται με νόθο ρυθμό και ούτε παλαιά μπορούν να θεωρηθούν.

Στα τείχη της παλαιάς πόλης παρατηρούνται, οικοδόμηση σπιτιών, καταλυμμάτων στα πλαίσια μιας ανεξέλεγκτης και ασεβής ιδιωτικής πρωτοβουλίας που υπηρετεί στενά το ατομικό και μόνο συμφέρον. Αλλά και η τοπική αυτοδιοίκηση, όπως σας προαναφέραμε, έδειξε ανικανότητα να περιφρουρήσει το χαρακτήρα και την εικόνα σημαντικού τμήματος της πόλης μας. Μπάζωσε τάφρους, γκρέμισε ό,τι δεν κατέστρεψαν οι γερμανικοί βομβαρδισμοί, όπως τις πύλες του Καστελλίου αλλά και τις Βενετσιάνικες πόρτες του λιμανιού, καθώς και μέρος των τειχών.

Αλλά και το κράτος φέρει μείζονα ευθύνη από τη στιγμή που επέτρεψε να χτιστούν και να λειτουργήσουν ξενοδοχεία, κινηματογράφοι, καταστήματα, πολιτιστικές αίθουσες, ενώ το μόνο που θα έπρεπε να κάνει ήταν να κηρύξει διατηρητέα την παλαιά πόλη και να την περιφρουρήσει με κατάλληλο τρόπο, ανοικοδομώντας την με τον πρέπον και ανάλογο σχεδιασμό.

ξων μοναχών, που διέμεναν στα παρακείμενα του Ναού καμαρωτά κελιά και μιλούσαν και έγραφαν στην ελληνική γλώσσα. Ο Ναός του Αγίου Νικολάου Σπλάντζιας θα πέσει στα χέρια των Τούρκων το έτος 1645, μετά από σκληρή αντίσταση των μοναχών του, που βρήκαν μαρτυρικό θάνατο.

Παράλληλα στο Ναό του Αγίου Νικολάου και συγκεκριμένα στη βορειοδυτική πλευρά της πλατείας κτίσθηκε ο Ναός San Rocco, το έτος 1630, λόγω της πανώλης που έπληξε τα Χανιά, και θεωρήθηκε ο προστάτης και ο λυτρωτής της πόλεως.

Στο Καστέλλι κατασκευάστηκε το Duomo, δηλαδή ο καθεαυτός καθεδρικός ναός των Ενετών, καθώς επίσης και ο Ναός Santa Maria Del Miracoli, δηλαδή η Παναγία των Θαυμάτων. Δυστυχώς, σήμερα, έχουν καταστραφεί και οι δύο, γιατί υπέστησαν ανελέητους βομβαρδισμούς την περίοδο της γερμανικής εισβολής.

Σημαντικός ναός υπήρξε ο Ναός του Αγίου Φραγκίσκου (ο Άγιος των Φτωχών), που διασώζεται και σήμερα στην οδό Χάλιδων και στεγάζει το Αρχαιολογικό Μουσείο.

Στον Τοπανά, απέναντι από το κατεδαφισθέν Ξενοδοχείο Ξενία και πίσω από το Φιρκά είναι ο Ναός του Αγίου Σώστη (San Salvatore) μαζί με τα παρακείμενα μοναστηριακά οικήματα, τα λιγοστά διασωθέντα.

Η Santa Chiara (Αγία Κλάρα) Μονή Φραγκισκανών καλογραιών, βρισκόταν λίγο βορει-

ότερα από την Τριμάρτυρη. Οικοδομήθηκε στις αρχές του 15ου αιώνα με βούλα του Πάπα Βονιφάτιου του 9ου, αλλά φαίνεται ότι διαλύθηκε πριν την τουρκική κατάκτηση και μετατράπηκε σε χαμάμ.

Τέλος, άξια αναφοράς είναι η μονή της Παναγίας του Ελέους (Santa Maria della Misericordia), στη σημερινή οδό Νταλιάνη, της οποίας ελάχιστο απομεινάρια διασώζονται, όπως και το παρεκκλήσι της οικογένειας Renier, ενσωματωμένο στην ομώνυμη κατοικία, στη σημερινή οδό Μόσχων.

Η) ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σήμερα σε μια προσπάθεια ανάπλασης του χαρακτήρα της παλιάς Βενετσιάνικης πόλης, που επιβάλλει και η τουριστική ανάπτυξη του τόπου μας, οφείλουν οι αρμόδιοι φορείς να πάρουν τα κατάλληλα μέτρα και να δείξουν αμέριστη φροντίδα για την υλοποίησή τους.

Η ευαισθητοποίηση των κατοίκων είναι ένας απαραίτητος όρος για την προστασία των μνημείων της περιοχής και ιδιαίτερα εκείνων που έχουν μείζονα σημασία, όπως της ενετικής περιόδου.

Ειδικό επιμελητές οφείλουν να αναλάβουν πρωτοβουλίες για διάσωση του μεσαιωνικού θησαυρού αλλά και της ιστορικής παράδοσης της πόλης μας.

Ιστορικοί και Αρχαιολόγοι σε αγαστή συνεργασία να εκπονήσουν σχέδιο δυνατής αποκατάστασης οχυρώσεων και μνημείων επι τη βάση φωτογραφιών αρχείου, σχεδίων και περιγραφών παλαιότερων μελετητών, περιηγητών που αφορούν τη μορφή του τόπου μας. Να αξιοποιηθεί η υφιστάμενη μελέτη Ρωμανού - Καλιγά «Η μεσαιωνική πόλη των Χανίων».

Είναι απαραίτητο να εξασφαλιστούν οι απαραίτητες πιστώσεις για την απαλλοτρίωση κτισμάτων που ανεγέρθηκαν πάνω στα τείχη και για την κάλυψη δαπανών μελετών για την αποκατάστασή τους.

Τέλος, η λήψη μέτρων από μέρους της πολιτείας για την αποφυγή μελλοντικών κακοτεχνιών, αλλοιώσεων και καινούριων καταστροφών σε μια εποχή ιδιαίτερα επιβαρυνμένη, όπως η σημερινή, λόγιοι περιβαλλοντικοί, όσο ποτέ το επιβάλλουν, για το καλό όλων μας.

* Ο Εμμ. Αντ. Θεοδωράκης είναι καθηγητής, συγγραφέας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ανδριανάκης Μιχάλης	Η παλιά πόλη των Χανίων, εκδ. ADAM editions
Γρηγοράκης Μιχάλης	Τα Χανιά όπως τα είδαν οι ξένοι, εκδ. Χανιώτικα Νέα, Χανιά 2003
Δημοτάκης Γεώργιος	Χανιά στο πέρασμα του χρόνου, Αθήνα 1969
Κλάδου - Μπλέτσα Αιμιλία	Τα Χανιά έξω από τα τείχη
Μανιουδάκης Ιωάννης	Στο πέρασμα του χρόνου, Χανιά 1987
Μανωλικάκης Ιωάννης	Μαντάμ Ορτάνς, Αθήνα 1965
Μελέτη Ας Καλιγά - Αγ. Ρωμανού	Μεσαιωνική πόλη των Χανίων
Ξανθουδίδου Στέφανος	Η Κρήτη Ιστορία, εκδ. Ελευθερουδάκης, Εν Αθήναις, Χωροταξική μελέτη, Αθήνα 1977
Πετρουλάκης Αντώνης	Τα Παλιά Χανιά εισήγηση 15-09-72 στο Χρυσόστομο
Σημαντηράκη Ζαχαρένια	Δημοτική αγορά Χανίων 80 χρόνια 1913-1993, Χανιά 1993
Scott C.R.	Περιηγήσεις στην Κρήτη «Ένα άγνωστο οδοιπορικό του 1834»
Sieber F.W	Ταξιδεύοντας στη νήσο Κρήτη το 1817, Ιστορητής 1994
Σπίθα - Πιμπλή Δήμητρα	Περιγραφή του διαμερίσματος των Χανίων Ιερώνυμου Σεμιτέκολο του έτους 1939
Σπανάκης Στέργιος	Κρήτη Β' τόμος εκδόσεις Βαγγέλης Απ. Σφακιανάκης, Ηράκλειο Κρήτης
Τσίβης Γεώργιος	Χανιά 1252 - 1940, Αθήνα 1993
Φουρνάρης Κ.	Τα Χανιά μας - Χανιά 1928
Ψιλιάκης Βασίλειος	Ιστορικό της Κρήτης, τόμος Α-Γ, Εν Χανίοις 1899-1909.
Guseppe Gerola	"Βενετικά μνημεία της Κρήτης"

Ζ) ΕΝΕΤΙΚΕΣ ΟΧΥΡΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΝΗΜΕΙΑ ΣΤΟ ΠΕΡΑΣΜΑ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Οι Ενετικές οχυρώσεις υπέστησαν ιδιαίτερη φθορά τα τελευταία 150 χρόνια και γίνεται ολοφάνερο το παραπάνω κάνοντας μια ιστορική αναδρομή ενός αποκαρδιωτικού απολογισμού.

Οι πυρκαγιές του 1897 αλλά και του 1936 κατέκαψαν ένα μεγάλο τμήμα της παλαιάς πόλης και κατέστρεψαν μέρος των οχυρώσεων.

Η θεμελίωση του 1910 της Δημοτικής Αγοράς πάνω στο νότιο τμήμα του εξωτερικού τείχους της πόλεως, Piatta Forma, μπορεί να κατέστρεψε τμήμα του τείχους και τον ομώνυμο Προμαχώνα, καθώς και την πύλη Porta Retimiotta, αλλά ταυτοχρόνως συνέζηυξε κατά τρόπον ατυχή την παλαιά πόλη με την καινούρια επιφέροντας σημαντικά προβλήματα πολεοδομικά, συγκοινωνιακά και αποχετευτικά.

Οι βομβαρδισμοί του 1941 κατέστρεψαν μεγάλο τμήμα των οχυρώσεων του Καστελλίου αλλά και των ενετικών αρχοντικών της περιοχής.

Οι χωροταξικές επεμβάσεις των κατά καιρούς δημοτικών αρχών θα αλλοιώσουν την Πλατεία του Σαντριβανιού, αφού θα καταστρέψουν οικοδομικά συγκροτήματα, όπως το Ξενοδοχείο Αγγλίας, Γαλλίας, καθώς και τη μεγαλοπρεπή Πόρτα Ντε Κολόμπο, που αποτελούσε είσοδο και έξοδο του λιμανιού.

Μεγάλες αλλοιώσεις έχουμε και στη δυτική πλευρά του τείχους προς τη Ντάμπια, διανοίχτηκε κάθετος προς αυτήν, οδός που δεν υπήρχε προηγουμένως. Η ύπαρξή της τάφρος στο σημείο αυτό μπαζώθηκε σε αρκετά μεγάλη έκταση.

Επιπλέον κτίσθηκε πάνω στον προμαχώνα Schiavo, το 2ο Δημοτικό Σχολείο Χανίων, γνωστό με την ονομασία «της Βασίλισσας», κάτι που αποτέλεσε κακή απαρχή να κτίζονται ξενοδοχεία, κινηματογράφοι, εμπορικά καταστήματα πάνω στα τείχη, όπως το ξενοδοχείο ΞΕΝΙΑ κτίστηκε πάνω στον προμαχώνα San Salva-

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΜΙΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ - ΕΥΘΥΜΗΣ [ΜΑΚΗΣ] ΒΑΡΛΑΜΗΣ

Δύο παράλληλοι βίοι

Ογκόλιθοι της πνευματικής παγκόσμιας ζωής, που συναντήθηκαν, ωστόσο, στο σταυροδρόμι της Μουσικής και της Εικαστικής Τέχνης

Ο Μίκης Θεοδωράκης και ο Μάκης - Ευθύμης Βαρλάμης, με την επί δεκαετίες φιλία τους, τις αλλόκοτες μουσικές και εικαστικές συνεργασίες τους, απέδειξαν περίτρανα κι έμπρακτα, ότι μόνο η Συλλογική Μνήμη, με τα παθήματα και μαθήματά της, είναι που οδηγεί στην αληθινή δημοκρατία, την ειρήνη, τη λήθη, την υπομονή και συναίνεση, την ισονομία, την αξιοκρατία κι ευημερία του λαού μας, που ταλανίστηκε και βασανίστηκε -ιδιαίτερα στην Βόρεια Ελλάδα- τόσο πολλά χρόνια από τα δεινά και τις συνέπειες του αδικαιολόγητου κι επάρατου εμφυλίου πολέμου, εκατέρωθεν.

Θαρρώ, είχε ενημερωθεί σχετικώς και η Περιφέρεια Κρήτης. Δυστυχώς, ατυχείς συγκυρίες [οικονομική κρίση της χώρας και η περαιτέρω επιδείνωση της υγείας του καθηγητή Ε. Βαρλάμη] δεν επέτρεψαν στον σπουδαίο εικαστικό να υλοποιήσει το όραμά του, όπως και στη γενέθλια γη της Ημαθίας, όπου η «Κρύπη» θα φιλοτεχνούταν κάτω από τον χώρο του γνωστού ανά τον κόσμο «Βήματος του Αποστόλου Παύλου», στην καρδιά της όμορφης Βέροιας.

Για λόγους οικονομίας και σεβασμού του χώρου των Χανιώτικων Νέων, οφείλουμε να σταματήσουμε, αφού το έργο του Ε. Βαρλάμη, αλλά κυρίως του μεγάλου μας Μίκη Θεοδωράκη χρειάζονται αμέτρητους τόμους για να ιστορηθούν επαρκώς.

Ωστόσο, μεγάλη είναι η συγκίνηση από τη συνάντηση των δύο μεγάλων πνευματικών μας ανθρώπων, του Μίκη και του Ε. Βαρλάμη, όταν ο σπουδαίος εικαστικός και καλλιτέχνης δημιούργησε την «Αποκαθήλωση», δηλαδή μια συλλογή πινάκων - αφιέρωμα στη ζωή και το έργο του Μίκη Θεοδωράκη και την παρουσίασε σε έκθεσή του στη Λαμία [Σεπτέμβρης 2012]. Ας διαβάσουμε προσεκτικά τι έγραψε για το θέμα αυτό ο Ε. Βαρλάμης:

« Διδάχθηκα και μύθηκα μέσα στην Εκκλησία της Ορθοδοξίας, ιδιαίτερα μέσα στο μυστήριο της Αγάπης. Το μυστήριο της Αγάπης είναι ο Χριστός, δηλαδή το Άπειρο και το Απόλυτο. Οι εμπειρίες που έκανα στη ζωή μου είναι ότι οι άνθρωποι φοβούνται να πλησιάσουν το Απόλυτο, δηλαδή δεν διαλέγουν τον δρόμο της Αγάπης. Πολλοί ψευτοφιλόσοφοι στην Ελλάδα, ιδιαίτερα αυτοί που συνεργάζονται με τα μέσα πληροφορίας, ισχυρίζονται ότι η Εκκλησία μας, δηλαδή η Χριστιανοσύνη, εμποδίζει τον άνθρωπο να αναπτυχθεί: ιερω-

μένοι και εκκλησίες έχουν πάρει μια μορφή αναχρονισμού και πεπαιωμένου. Οι δικές μου εμπειρίες, η ζωή μου, μού δίδαξαν το αντίθετο: ότι με την πίστη μου στο Χριστό αναγεννιέται κάθε μέρα η ουσιαστική μου και προσωπική μου δύναμη. Με τον Χριστό γίνομαι ισχυρός, που σημαίνει ικανός να ταπεινωθώ και να στρέψω την προσοχή μου σ' όλους τους ανθρώπους που υποφέρουν κι έχουν σωματικά ή ψυχικά προβλήματα. Ο Χριστιανισμός -ιδιαίτερα η Ορθοδοξία- δεν είναι ψευδαισθήσεις, ούτε μια μοιρολατρική και τυπολατρική θρησκεία, είναι η πιο δυναμική στρατηγική που μπορεί κάθε άνθρωπος να τη βιώσει, ιδιαίτερα η νεολαία μας, που πολλές φορές ξεγελιέται σε μια τεχνολογία επίκαιρη που δεν έχει κανένα όραμα, κανένα πρόσταγμα, καμιά χαρμόσυνη είδηση, παρά μόνο την αναφορά μας στον ανόργανο κόσμο, στον νεκρόφιλο υλισμό.»

« Αυτόν τον Χριστό που φέρνω σήμερα στην Ελλάδα, δεν τον φέρνω μόνο για τους Έλληνες, είναι για όλους τους ανθρώπους. Είναι αυτός ο Αντιφωνητής Χριστός που αντίκρισα στα παιδικά μου χρόνια, στα δύσκολα χρόνια του εμφυλίου πολέμου. Είναι ο Χριστός που με προστάτησε σ' όλη μου τη ζωή, με συμπαράσταθη σαν φίλος και σαν πατέρα, μια και τον φυσικό μου πατέρα -νεαρό δάσκαλο- τον έβλεπα πεντάχρονο παιδί να πέφτει μέσα στο φτωχόσπιτό μας δολοφονημένος απ' την αγριάδα, το μίσος και την κακία του εμφυλίου.»

«Αυτόν τον Χριστό, που δεν με παράτησε σε κανένα λεπτό της ζωής μου, τον φέρνω στην

Ελλάδα σήμερα σαν μαρτυρία και ομολογία της βαθιάς μου πίστης στη Χριστιανική Ορθόδοξη Εκκλησία. Σαν ένα ταπεινό αντίδωρο της τέχνης μου, με την ελπίδα να αγγίξει όλους, που είναι πρόθυμοι κι έχουν ανοιχτή την ψυχή τους να δεχτούν αυτό το χαρμόσυνο άγγελο.»

« ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ της εργασίας μου, αυτής της μεγάλης συλλογής πινάκων του Χριστού, στηρίχθηκα και στη βαθιά φιλία που με συνδέει με τον μεγάλο μας συνθέτη Μίκη Θεοδωράκη. Εδώ, δεν μπορώ να διαχωρίσω τον εαυτό μου και να πράξω, να δράσω, μόνος και ανεξάρτητος, αλλά δρω με την καθοδήγηση αυτής της ανεξήγητης συμπαντικής ουσίας που ενώνει την ψυχή του Μίκη με τη δική μου...».

« Έκανα μια συνταρακτική ανακάλυψη, η οποία αναφέρεται σε μια σύνδεση των έργων μου, του Χριστού μου δηλαδή, με τη συμπαντική μουσική [3η και 7η συμφωνίες] του Μίκη Θεοδωράκη. Πρόκειται για μια ανεξήγητη συγκυρία όπου η ζωγραφική και η μουσική μπαίνουν σε μια αλληλοεξάρτηση. Ο ζωγράφος εμπνέεται απ' αυτούς τους πλούσιους ήχους των συμφωνιών του Μίκη Θεοδωράκη: δεν τελείται μια μεταφυσική εικόνα, γίνεται ένα θαύμα, να συνοδεύει η μουσική αρμονία της συμφωνίας του Θεοδωράκη, τη διαδικασία του έργου ζωγραφικής.»

Αφήσαμε τελευταίο, το συνταρακτικό και σχεδόν σπαρτακτικό κείμενο του Μίκη Θεοδωράκη, σχετικώς με το ξεχωριστό έργο - πίνακα «Αποκαθήλωση» του Ε. Βαρλάμη.

« Το βλέμμα του Χριστού, το ίδιο πάντα, αποτυπωμένο από την αστείρευτη πηγή έμπνευσης του Βαρλάμη, είναι το βλέμμα του σύγχρονου ανθρώπου, που βιώνει μίαν ασύλληπτη ένταση τραγωδία. Γίνεται, είναι η κραυγή της εσταυρω-μένης ανθρωπότητας.»

« Όταν άκουσα τη μουσική μου να ταυτίζεται με όλες αυτές τις συγκλονιστικές εικόνες, συνειδητοποίησα ότι έως τότε [2012] δεν γνώριζα ούτε εγώ την πεμπτουσία των έργων που είχα συνθέσει.

«Πράγματι, βρισκόμαστε μπροστά σε μια συνταρακτική ανακάλυψη, που μας αποκαλύπτει μίαν εντελώς νέα μορφή Τέχνης.

Σ' ευχαριστώ, Μάκη Βαρλάμη. Σου είμαι ευγνώμων» Μίκης Θεοδωράκης, Αθήνα 2012.

Ευχαριστώ με τη σειρά μου για τη φιλοξενία και γενναιοδωρία των «Χ.Ν.»

Με εξαιρετική εκτίμηση και φιλική αγάπη
Γιώργος Καραγεωργίου,
συντ/χος νομικός, κοινωνιολόγος Χανιά.

“ΤΑΞΙΔΙ” ΣΤΑ ΠΑΛΙΑ ΧΡΟΝΙΑ

Η αλιευτική τέχνη των ψαράδων

■ Η πεζότρατα, ο κολοβρέχτης, η ανεμότρατα, το παραγάδι...

Η πεζότρατα, ο κολοβρέχτης με τη ρουκάνα δηλαδή, ο γρίπος, το γρι-γρι, η ανεμότρατα, το παραγάδι... μέθοδοι της αλιευτικής τέχνης των ψαράδων τα παλιά χρόνια και τα αλιευτικά εργαλεία τους.

λα τούτα, άγνωστα για τους νεότερους αναβίωσαν στη Σούδα, στην εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στην παραλία του Βληπέ, όπου αναβίωσε και φέτος με επιτυχία το ψάρεμα του "κολοβρέχτη" ή γρίπου, παρουσία δεκάδων μικρών και μεγάλων που βρέθηκαν εκεί.

Την εκδήλωση διοργάνωσαν με απόλυτη επιτυχία οι κάτοικοι της περιοχής και ξεκίνησε με επιμνημόσυνη δέηση για τους ψαράδες που έχουν φύγει από αυτή την ζωή ενώ ρίχτηκε συμβολικά και ένα στεφάνι στην θάλασσα.

Στην παραλία υπήρξε έκθεση παλιάς φωτογραφίας με θέμα τους ψαράδες και το λιμάνι της Σούδας, από το πλούσιο προσωπικό αρχείο φωτογραφιών του ερασιτέχνη φωτογράφου Σταύρου Μυριδάκη. Ακολούθησε η παρουσίαση του συγκεκριμένου τρόπου αλιείας από έμπειρους Σουδιανούς ψαράδες ενώ ταυτόχρονα το παιδικό χορευτικό τμήμα και το χορευτικό τμήμα ενηλίκων του Χορευτικού ομίλου «Αροδαμός» υπό την επίβλεψη της χοροδιδασκάλου κ. Άννας Πατεράκη χόρευαν στην παραλία νησιώτικους χορούς, (Νησιώτικο συρτό, Μπάλο, Ικαριώτικο Συρτό, Κουλουριώτικο, Χασαποσέρβικο).

Στην συνέχεια για τους ψαράδες της παλιάς εποχής που με την δύσκολη δουλειά τους μεγάλωσαν γενιές Σουδιανών, μίλησε ο κ. Σταύρος Μυριδάκης, τονίζοντας:

«Σήμερα τιμούμε τους ψαράδες της Σούδας. Τους αρχαιότερους αλλά και τους σύγχρονους. Των παρελθόντων ετών αλλά και του παρόντος αιώνας. Τιμούμε και ενθυμούμαστε σήμερα όλους εκείνους τους αλπομόντους οικείους, γνωστούς και συγγενείς μας, τους ντόπιους και γηγενείς αλλά και τους κατατρεγμένους μικρασιάτες Έλληνες πρόσφυγες, που ήλθαν και εγκαταστάθηκαν στο τόπο μας, στην καινούργια πατρίδα τους και όλοι μαζί από κοινού έζησαν αρμονικά, εργάστηκαν και συνεργάστηκαν, μόχθησαν και πάλεψαν στα γαλάζια θαλασσινά νερά του λιμανιού της Σούδας.

Η πεζότρατα, ο κολοβρέχτης με τη ρουκάνα δηλαδή, ο γρίπος, το γρι-γρι, η ανεμότρατα, το παραγάδι, αποτελούσαν την μέθοδο της αλιευτικής τέχνης τους και τα αλιευτικά εργαλεία τους. Ο καθημερινός αγώνας για επιβίωση αδιάκοπος και δύ-

σκολος, ο μόχος σκληρός και επίπονος. Από φυλακής πρωιάς μέχρι νυκτός. Από τα βαθιά μεσάνυχτα στις 3 ή 4 η ώρα που χτυπούσαν την πέτρα του ψαρά για εγερτήριο, μέχρι την αργά το βράδυ. Για να βγει το μεροκάματο, να μοιραστεί το μερτικό, για να βοηθηθεί η οικογένεια. Για ένα καλύτερο αύριο, για μια καλύτερη ζωή. Με την τίμια εργασία, με τα ροζιασμένα χέρια και τον ιδρώτα του προσώπου. Ακόμη και οι γυναίκες επιστρατευμένες στην βιοπάλη και στον οικογενειακό αγώνα για επιβίωση. Με το ράψιμο και το μπάλωμα των δικτύων. Και κάπου κάπου η ανέλπιστα χαρμόσυνη αγγελία, ότι το τάδε γρι-γρι έβγαλε τόσες χιλιάδες παλαμίδες, ξεσάκωνε κυριολεκτικά τον κόσμο και γέμιζε με χαρά τις γειτονιές.

Έτσι τα χρόνια εκείνα κυλούσε και προχωρούσε η ζωή και ήλθε σταδιακά η ανάπτυξη στον τόπο μας. Η πόλη μας μεγάλωσε. Καινούργια σπίτια κτίστηκαν. Τα παιδιά μας έμαθαν γράμματα και σπούδασαν. Έγιναν δάσκαλοι, καθηγητές, γιατροί, επιστήμονες. Και όλα αυτά από τη θάλασσα μας, το λιμάνι μας. Από τον κόλπο της Σούδας, το μεγαλύτερο φυσικό λιμάνι της Κρήτης. Με αυτό το μικρό μεροκάματο του ψαρά. Εκείνου που καθημερινά θαλασσοπνιγόταν. Που έλεγε στο παιδί του: «παιδί μου εγώ είμαι εδώ. Εσύ προχώρησε στο σχολείο, στα γράμματα, στις τέχνες, στις σπουδές σου».

Ας κρατήσουμε για πάντα μέσα μας την μνήμη αυτών των σπουδαίων ανθρώπων ανεξίτηλη και ζωντανή. Αγαπημένοι μας και αλπομόντοι ψαράδες. Μας αφήσατε άριστα παραδείγματα ανθρώπων που ξέρουν να μάχονται και να παλεύουν στη ζωή και μας δώσατε μεγάλα μαθήματα αγάπης και αλληλεγγύης. Δεν θα σας ξεχάσουμε ποτέ!!».

Η φετινή εκδήλωση είναι αφιερωμένη στα 100 χρόνια από την μεγάλη αγροτική μεταρρύθμιση του Ελευθερίου Βενιζέλου. Ομιλήτες θα είναι οι: - Δημήτρης Παναγιωτόπουλος, Ιστορικός, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, με θέμα "Αγροτική μεταρρύθμιση: 100 χρόνια από την πιο επιτυχημένη μεταρρύθμιση του ελληνικού κράτους" - Θανάσης Καμπάς, Πρόεδρος Τμ. Αγροτικής Οικονομίας & Ανάπτυξης Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, με θέμα "Σχέσεις γαιοκτησίας και γεωργία 100 χρόνια μετά την αγροτική μεταρρύθμιση" και - Βαγγέλης Μπούρμπος, Δρ Γεωπόνος Ερευνητής -Οικοτοξικολόγος, με θέμα "Η αγροτική έρευνα σήμερα" Χαιρετισμούς θα απευθύνουν οι διοργανωτές, ενώ η εκδήλωση θα κλείσει με θεατρικό δρώμενο από την Ομάδα "Σκηνοπλόκοι" σε σκηνοθεσία του Μιχάλη Μηνά.

παιδότοπος

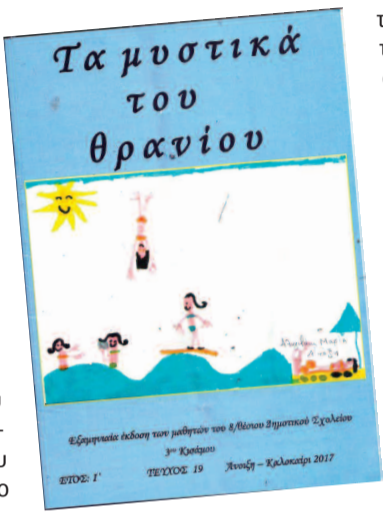
**ΒΑΓΓΕΛΗΣ
Θ. ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ**
kakatsakis@sch.gr

3ο ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΙΣΑΜΟΥ

Και τι δεν κάναμε τη χρονιά που μας πέρασε!

Καλοί μου φίλοι, καλό Σαββατοκύριακο!

«Και τι δεν κάναμε τη χρονιά που μας πέρασε! Επισκεφθήκαμε μουσεία, παρακολουθήσαμε θεατρικές παραστάσεις, υποδεχτήκαμε στο σχολείο μας αρκετούς σημαντικούς ανθρώπους και μέλη διαφόρων οργανώσεων, πήραμε μέρος κερδίζοντας αρκετά μετάλλια σε αθλητικούς αγώνες και τα παιδιά της Ε' τάξης τραγούδησαν στις εκδηλώσεις για την προληψη των τροχαίων ατυχημάτων, πραγματοποιήσαμε τηλεδιασκέψεις με τα δημοτικά σχολεία που συμμετείχαν στο πρόγραμμα ΟΔΥΣΣΕΑΣ 2017 του Π.Τ.Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Κρήτης...». Αυτά έγραψαν, μεταξύ των άλλων οι μαθητές και οι δάσκαλοι του 3ου Δημ. Σχ. Κισάμου, στον πρόλογό τους στο

τελευταίο (με αρ. 19) τεύχος του περιοδικού τους "Τα μυστικά του θρανίου", με το οποίο αποχαιρετούσαν τη σχολική χρονιά και καλωσόριζαν το καλοκαίρι. Γνωστή στους αναγνώστες του παιδότοπου η υπέροχη καθ' όλα εκδοτική αυτή προσπάθεια που κλείνει αισίως εφέτος 10 χρόνια διαρκούς παρουσίας! Αξιοκάθε επαίνου ο φίλος διευθυντής του Σχολείου Αντώνης Σπανουδάκης και οι συνεργάτες του. Το επαναλαμβάνω γι' άλλη μια φορά απ' αυτήν τη θέση, ενώ προβληματίζομαι ποια, απ' τα τελευταία "μυστικά του θρανίου" θα χωρέσουν στη στενά μιας σελίδας!

**Σας χαιρετώ με αγάπη όλους!
Βαγγέλης Θ. Κακατσάκης,
δάσκαλος**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	
Πρόλογος	1
Εργατική Πρωτομαγιά - Η γιορτή της μητέρας	2
Ταξιδεύοντας στις Κυκλάδες	3
Η χελώνα καρέτα - καρέτα	6
Ένας λαχανόκηπος στο σχολείο μας	7
Ο κήπος της... Έκτης τάξης	8
Ο ψεύτης βοσκός, αλλιώς...	9
Blind taste για μικρούς και μεγάλους	10
Η Ενσυναίσθηση και ο Εχμέτ	12
Ένα μαθημα στον «κύριο» Ρατισιμό	14
Ο Σβασμός χαθίκε	16
Βιβλιοπαρουσιάσεις	19
Σταυρόλεξο της Γεωγραφίας - Σταυρόλεξο της καρέτα - καρέτα	21

Ένας λαχανόκηπος στο σχολείο μας

Στο σχολείο μας έχουμε έναν λαχανόκηπο. Πρώτα φυτέψαμε σε γλάστρες και μικρά ποτηράκια τους σπόρους. Μόλις τελειώσαμε τα τοποθετήσαμε στα παράθυρα, για να τα ζεσταίνει ο ήλιος.

Μετά από λίγες μέρες καθαρίσαμε τον κήπο από τις πέτρες. Βγάλαμε πολλές πέτρες. Όταν τα φυτάρια μας ήταν έτοιμα πήγαμε κρατώντας και τα φυτά μας. Αναποδογυρίζαμε τις γλάστρες και τα βγάλαμε προσεκτικά βάζοντας το χέρι μας τα φυτά. Φυτέψαμε πατάτες, ντομάτες, αγγούρια, μαρούλια, φασόλια, ψαρές, μελιτζάνες, σέλινο και μαϊντανό. Τα ποτίσαμε, τα φροντίσαμε και αυτά μέρα με τη μέρα μεγάλωναν και γινόντουσαν και πιο όμορφα και πιο ωραία.

Μετά τις διακοπές του Πάσχα είχαν γίνει πολύ μεγάλα τα φυτά μας. Οι κυρίες, μας έστειλαν να φέρνουμε νερό σε μπουκάλια, για να ποτίζουμε. Τα φροντίζαμε και όταν μεγάλωσαν τα μαρουλάκια μας φτιάξαμε μια υγιεινή σαλάτα και την απολαύσαμε.

Όλα αυτά που σας γράψαμε θα τα δείτε στην ιστοσελίδα του σχολείου μας και στην ενότητα δραστηριότητες.
Τα παιδιά της Β' τάξης

Εργατική Πρωτομαγιά

Κάθε χρόνο την 1η του Μάη γιορτάζεται η εργατική Πρωτομαγιά. Η ημέρα αυτή είναι η ημέρα των εργαζομένων. Το 1886 στο Σικάγο των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής έγινε μια μεγάλη εξέγερση των εργαζομένων. Όλοι οι εργάτες άφησαν τις δουλειές τους και κατέβηκαν να διαδηλώσουν και να διεκδικήσουν οκτώ ώρες δουλειά, οκτώ ώρες ύπνο και οκτώ ώρες ψυχαγωγία, ανάπαυση και μόρφωση.

Περισσότερο όμως αγωνίστηκαν για οκτώ ώρες δουλειά και καλύτερες συνθήκες εργασίας. Η πολιτεία για να διαλύσει τη διαδήλωση έστειλε την αστυνομία. Εγιναν αρκετά επεισόδια και τραυματίστηκαν και σκοτώθηκαν πολλά άτομα. Στις συγκεντρώσεις που πραγματοποιήθηκαν συμμετείχαν πάνω από 80.000 άνθρωποι. Οι εργαζόμενοι αγωνίστηκαν πολύ και τελικά πέτυχαν να εργάζονται οκτώ ώρες.

Σήμερα για να τιμήσουμε τους αγώνες τους έχει καθιερωθεί η 1η Μαΐου αργία, ημέρα μνήμης και υπενθύμισης ότι μόνο με αγώνες μπορούμε να διεκδικήσουμε και να πετύχουμε αυτά που δικαιούμαστε.

Στεφανουδάκης Ευτύχης, Τάξη Ε'

Η γιορτή της μητέρας

Κάθε χρόνο τη δεύτερη Κυριακή του Μάη γιορτάζουν οι μαμάδες μας. Είναι μια από τις ομορφότερες γιορτές που υπάρχουν. Όλοι, μικροί, μεγάλοι λένε χρόνια πολλά στη μαμά.

Της προσφέρουν λουλούδια, της φτιάχνουν όμορφες κάρτες και της δίνουν ένα μεγάλο φιλή.

μέσα στη φτώχεια, στον πόλεμο, στη δυστυχία κι άλλοτε στα πλούτη. Όμως έχουν την ίδια έγνοια. Να μην πάθει κανένα κακό το παιδί τους, να μεγαλώσει χωρίς στεναχώριες και βάσανα, χωρίς πόνο και χωρίς να τους λείπει τίποτα.

Η μαμά είναι αυτή που στέκεται πάντα δίπλα στο παιδί της, τις νύχτες που έχει πυρετό όταν είναι άρρωστο, όταν είναι λυπημένο και προσπαθεί να το βοηθήσει, να του συμπαρασταθεί και να το ενθαρρύνει.

"Χρόνια πολλά μανούλα!" "Χρόνια πολλά" σε όλες τις μανούλες του κόσμου!!!

Τζουγανάκης Φραγκίσκος, Τάξη Ε'

Ο ψεύτης βοσκός, αλλιώς...

- Μια φορά κι έναν καιρό ήταν ένας φωτογράφος.
- Οχι, ήταν ένας βοσκός.
- Κάθε μέρα ο βοσκός πήγαινε στο μουσείο για να βοσκήσει τα πρόβατά του.
- Μα όχι, ο βοσκός πήγαινε στο λιβάδι.
- Μια μέρα ο βοσκός είπε ανέκδοτα στους χωριανούς για να τους κοροϊδέψει.
- Τι μπερδέμα! Μια μέρα ο βοσκός είπε ψέματα!
- "Βοήθεια, βοήθεια! Ένα λιοντάρι θα μου φάει τα γουρούνια", φώναξε ο βοσκός.
- Μα όχι, πάλι λάθος! Ο βοσκός φώναξε πως ένας λύκος θα του φάει τα πρόβατα.
- Τρέξανε οι χωριανοί, αλλά είδαν ότι δεν υπήρχε ελέφαντας.
- Οχι ελέφαντας, λύκος.
- Την επόμενη εβδομάδα, ο βοσκός κοιμήθηκε κάτω από ένα δέντρο.
- Πω πω λάθη! Ο βοσκός την επόμενη μέρα κοροϊδεψε ξανά τους χωριανούς.

- Τον τρίτο μήνα, ο λύκος ήρθε στ' αλήθεια και έφαγε όλα τα πρόβατα.
- Πάλι λάθος! Ο λύκος ήρθε την τρίτη ημέρα. Οι χωριανοί δεν πήγαν να βοηθήσουν γιατί είχαν βγάλει τα μπρατσάκια τους και είχαν πάει στην παραλία.
- Τι λάθος! Οι χωριανοί δεν πήγαν να βοηθήσουν, γιατί δεν πίστεψαν τον βοσκό που τους φώναζε ότι ο λύκος έτρωγε τα πρόβατά του.

- Τελικά όλοι οι χωριανοί λυπήθηκαν και συγχώρεσαν τον βοσκό και ζήσανε αυτοί καλά κι εμείς καλύτερα.

Μαθήτριες και μαθητές της Β2 τάξης

Εκδήλωση για τις χαμένες πατρίδες

το μετόχι του Αγίου Χριστοφόρου, στην περιοχή Κορακιών, όπου και ο τάφος του μακαριστού Μητροπολίτη Νεκταρίου Χατζημιχάλη, πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 27 Αυγούστου βράδυ εκδήλωση που διοργάνωσε η Ι. Μονή Γουβερνέτου για μνήμη και

εργήγηση για τις χαμένες πατρίδες του Ελληνισμού (Μικρά Ασία - Πόντος) και γι' αυτές που κινδυνεύουν (Κύπρος - Θράκη - Αιγαίο) με ομιλητή τον διεθνολόγο Σάββα Καλεντερίδη ε.α. ταγματάρχη καταδρομών γνωστό από την υπόθεση του ηγέτη των Κούρδων Οτσαλάν, όταν, τον Φεβρουάριο του 1999, του ανατέθηκε να τον συνοδεύσει στη προσπάθειά του για να βρει πολιτικό άσυλο σε χώρα της Αφρικής κ.λπ. Επίσης για έξι χρόνια υπηρέτησε με εξόχως πατριωτικά αισθήματα την ελληνική διπλωματία στην Τουρκία. Ο ομιλητής παρουσίασε 300 φωτεινές εικόνες από ελληνικά μνημεία της αρχαιότητας, και χριστιανικά, του Πόντου και Μικράς Ασίας με ενημέρωση για το καθένα. Επίσης ενημέρωσε εκτεταμένα για το Κουρδικό θέμα, την δημιουργία ενιαίου Κουρδικού κράτους, και τις εξ αυτού επιπτώσεις στο Αιγαίο, Κύπρο και γενικά την Ελλάδα.

Επίσης έχει συγγράψει βιβλία για τις περιοχές της Μικράς Ασίας, οδηγούς, χάρτες και κυρίως για την Καππαδοκία. Μουσικό πρόγραμμα και τραγούδια από τις χαμένες πατρίδες και νησιά του Αιγαίου πρόσφερε το συγκρότημα της οικογένειας Βαϊγκούση (πατέρας και τα έξι παιδιά!)

Αντώνης Πλυμάκης

ΜΕ ΕΡΓΑ 95 ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ ΑΠΟ 35 ΧΩΡΕΣ

“Εμπλουτίζεται” η 6η Μπιενάλε Θεσσαλονίκης

Με τις δικές τους εικαστικές «Φαντασιακές εστίες» συμμετέχουν στην κεντρική έκθεση και το φεστιβάλ περφόρμανς της 6ης Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης (30 Σεπτεμβρίου 2017 - 14 Ιανουαρίου 2018), 95 καλλιτέχνες και ομάδες καλλιτεχνών (ζώντες εν δράσει, αλλά και διεθνώς γνωστοί τεθνεώτες, όπως ο Καζμίρ Μάλεβιτς, Γκούσταβ Κλούτσις, κα) από τέσσερις ηπείρους και συνολικά 35 χώρες του κόσμου.

Στον πυρήνα του σκεπτικού της έκτης διοργάνωσης και στην θεματική της, βρίσκεται το «σπίτι» ως φαντασιακή σύλληψη και κατασκευή σε μια εποχή μάλιστα που οι έννοιες της κατοικίας, της κοινότητας και της πατρίδας, όπου νιώθει κανείς ασφαλής και αποδεκτός, έπαψαν να αποτελούν βεβαιότητες. Σύμφωνα με τους διοργανωτές, θα επιχειρηθεί να εντοπισθεί η φαντασιακή κατασκευή και η ρευστότητα αυτών των εννοιών, ως προβολή και μελλοντική προσδοκία, ενσωματώνοντας τη βιωμένη εμπειρία του παρελθόντος.

Δημιουργοί από την Αυστρία, το Βέλγιο, τη Βουλγαρία, τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ελβετία, την Ελλάδα, τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ινδία, την Ινδονησία, το Ιράν, το Ισραήλ, την Ισπανία, την

Ιταλία, την Κίνα, την Κολομβία, την Κούβα, την Κύπρο, τη Λετονία, το Μαρόκο, τη Νέα Ζηλανδία, τη Νορβηγία, τη Νότιο Αφρική, τη Ρουμανία, τη Ρωσία, τη Σερβία, τη Σλοβακία, τη Σουηδία, την Τουρκία, την Τσεχία, την Τυνησία, τη Φινλανδία, τις Φιλιππίνες και το Χονγκ-Κονγκ, είτε επελέγησαν από την δεκαμελή επιμελητική ομάδα της 6η Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης, οι οποίοι ανταποκρίθηκαν στην ανοικτή πρόσκληση που απύθνησε η διοργάνωση, είτε συμμετέχουν στο πρόγραμμα δημιουργικής διαμονής καλλιτεχνών (artists' residency program) και στο Φεστιβάλ Περφόρμανς.

Ανάμεσα τους συμπεριλαμβάνονται και τέσσερις καλλιτέχνες οι οποίοι επρόκειτο να παρουσιάσουν τα έργα τους στη Μπιενάλε του Τσανάκκαλε (του Σεπτεμβρίου του 2016, που ακυρώθηκε λόγω της ταραχώδους πολιτικής κατάστασης, μετά τα γεγονότα του καλοκαιριού) και φιλοξενούνται στη Μπιενάλε της Θεσσαλονίκης. Όλοι τους καλούνται να πραγματευθούν τη φετινή θεματική, η οποία, εκκινώντας από την παρούσα συγκυρία της έξαρσης του μεταναστευτικού προβλήματος, επικεντρώνεται στη ρευστότητα και τον συνεχή επαναπροσδιορισμό του σπιτιού, της εστίας.

ΣΤΟ ΖΑΠΠΕΙΟ

Φεστιβάλ Βιβλίου

«Βιβλίο-Θέατρο-Κινηματογράφος» είναι το κεντρικό αφιέρωμα του 46ου Φεστιβάλ Βιβλίου, που άνοιξε για το κοινό χτες, στο Ζάππειο, ενώ την Δευτέρα, 4 του μήνα, στις 8 το βράδυ, θα πραγματοποιηθούν τα επίσημα εγκαίνια από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Το φεστιβάλ, που θα διαρκέσει μέχρι τις 17 του μηνός, διοργανώνεται από τον Σύνδεσμο Εκδοτών Βιβλίου (ΣΕΚΒ) σε συνεργασία με την Ελληνική Εθνική Επιτροπή της UNICEF, την ΕΡΤ, το Εθνικό Θέατρο, το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος και το Θέατρο Τέχνης Κάρολου Κουν.

Στο πλαίσιο του κεντρικού αφιερώματος θα πραγματοποιηθούν, μεταξύ άλλων, οι εκδηλώσεις «Η ΕΡΤ και η συμβολή της στο βιβλίο, το θέατρο και τον κινηματογράφο», «Από τη σελίδα στη σκηνή και ο ρόλος ενός κρατικού θεάτρου σε μια εποχή αλλαγών», «Θέατρο Τέχνης - Έλληνες θεατρικοί συγγραφείς τα τελευταία 30 χρόνια», όπως και «Βιβλίο, κινηματογράφος και κινηματογραφική εκπαίδευση».

Επίσης, θα πραγματοποιηθούν αφιερώματα στον Νίκο Καζαντζάκη και στην επέτειο των 100 χρόνων από την Οκτωβριανή Επανάσταση, ενώ θα υπάρξουν και πολλές συζητήσεις για οικονομικά, πολιτικά και λογοτεχνικά θέματα, με αφορμή τις προγραμματισμένες βιβλιοπαρουσιάσεις.

Εξάλλου, μετά την επιτυχημένη ελληνική συμμετοχή στις Διεθνείς Εκθέσεις Βιβλίου του Παρισιού και της Μπολόνιας, κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους, η παρουσία της Ελλάδας στα διεθνή ραντεβού του βιβλίου ανανεώθηκε με τη συμμετοχή της, σε τρεις ακόμη διεθνείς εκθέσεις την τρέχουσα χρονιά: στην 24η Διεθνή Έκθεση Βιβλίου του Πεκίνου (23-27 Αυγούστου), η οποία ολοκληρώθηκε με τη βράβευση της ελληνικής αποστολής από τους διοργανωτές, την 30ή Διεθνή Έκθεση Βιβλίου Μόσχας (6-10 Σεπτεμβρίου) και την 69η Διεθνή Έκθεση Βιβλίου Φρανκφούρτης (11-15 Οκτωβρίου).

Η συμμετοχή της Ελλάδας στις Διεθνείς Εκθέσεις Βιβλίου διοργανώνεται από το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού με τη συνεργασία του υπουργείου Πολιτισμού.

Στην 24η Διεθνή Έκθεση Βιβλίου του Πεκίνου (24th BIBF) η Ελλάδα έλαβε το Βραβείο Αριστείας Εκθέτη (Exhibitor's Excellence Award). Το ελληνικό περίπτερο φιλοξένησε 125 βιβλία πρόσφατης παραγωγής (2016-2017) από 52 ελληνικούς εκδοτικούς οίκους, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στη σύγχρονη πεζογραφία, το παιδικό βιβλίο, το λεύκωμα τέχνης, την ελληνική μυθολογία κ.ά.

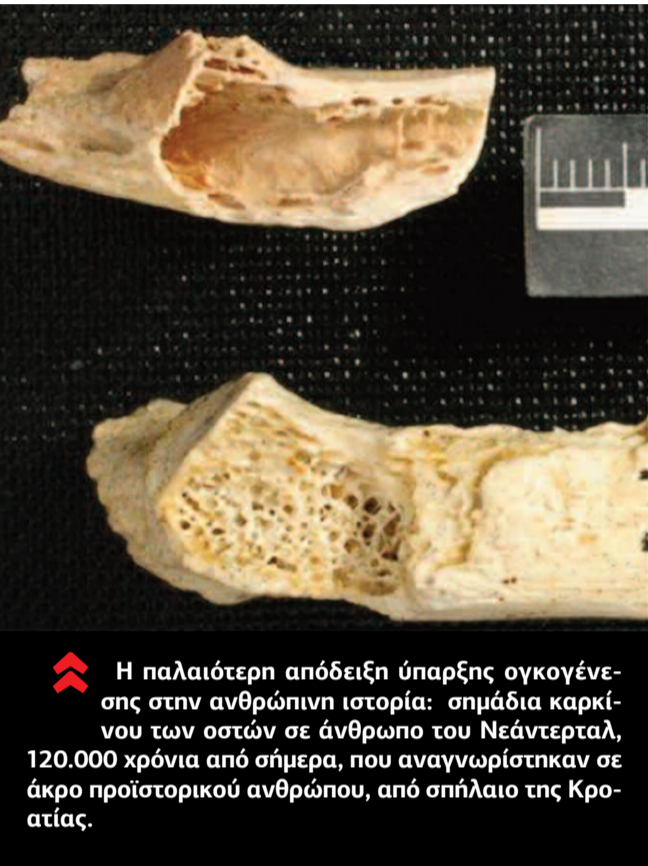
Οι ιατρικές πρακτικές συνοδεύουν τον άνθρωπο από τη στιγμή που έκανε τα πρώτα του βήματα στη γη. Ο δρόμος που ακολούθησε η ιατρική στο πέρασμα του χρόνου, είναι γεμάτος από εκπληκτικές ιστορίες αυτοσχεδιασμού, άγνοιας, απάτης, πάθους ή και λάθους.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΓΙΑΝΝΗΣ
M.Sc.

Ιστορία της Ιατρικής: Ένα απίθανο ταξίδι στον χρόνο

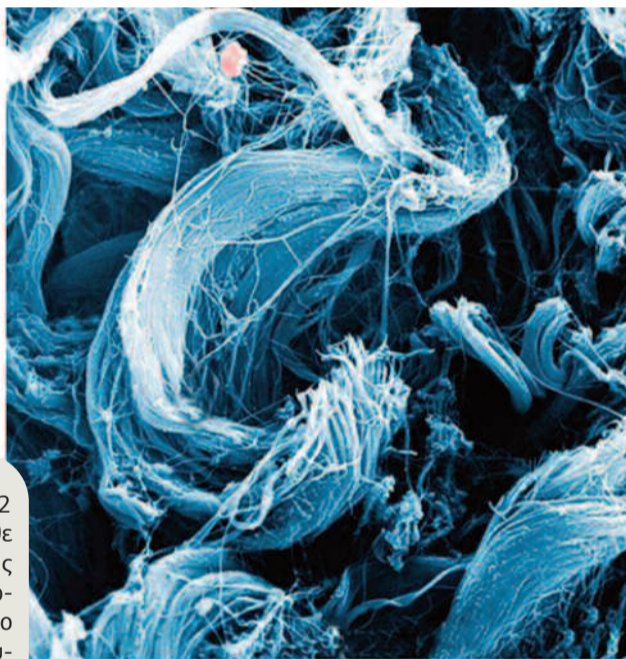
μέρος 42ο

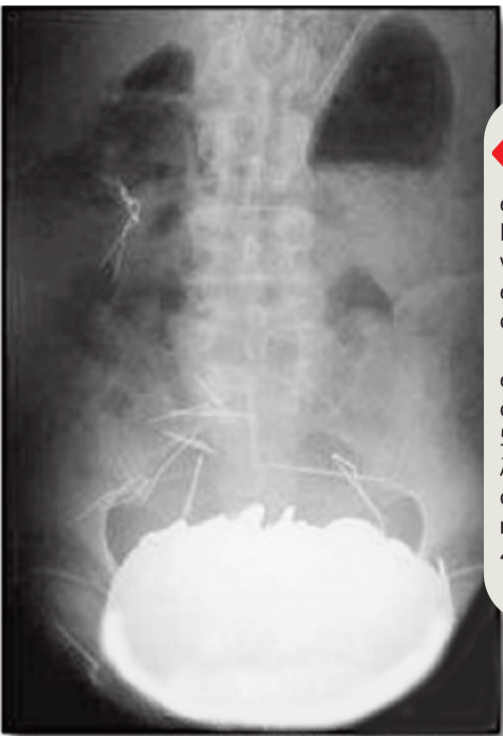
Η παλαιότερη απόδειξη ύπαρξης ογκογένεσης στην ανθρώπινη ιστορία: σημάδια καρκίνου των οστών σε άνθρωπο του Νεάντερταλ, 120.000 χρόνια από σήμερα, που αναγνωρίστηκαν σε άκρο προϊστορικού ανθρώπου, από σπήλαιο της Κροατίας.

Στις αρχές του 19ου αιώνα τα κλύσματα από καπνό (τσιγάρων, πούρων κ.α.) ήταν μια εδραιωμένη ιατρική πρακτική, η οποία εφαρμόζονταν συχνά ως τεχνητή αναπνοή, σε άτομα που δεν μπορούσαν να αναπνεύσουν με τις δικές τους δυνάμεις...

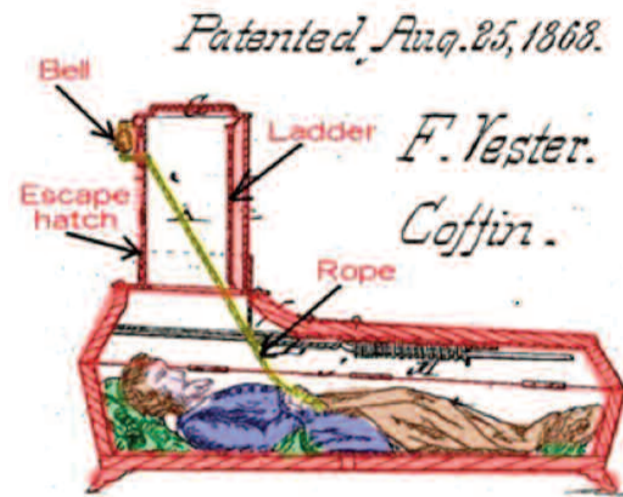
Φωτογραφία ηλεκτρονικού μικροσκοπίου, που απεικονίζει ίνες κολλαγόνου, της βασικής πρωτεΐνης του συνδετικού ιστού στον άνθρωπο.

Άνδρας 62 ετών προσήλθε σε νοσοκομείο της Γαλλίας παραπονούμενος για πόνο στην κοιλιά και δυσκοιλιότητα. Στην ακτινογραφία βρέθηκε στο στομάχι του μάζα 5,5 κιλών, αποτελούμενη από νομίσματα που κατάπινε κατά καιρούς, αξίας 4.000 δολαρίων.

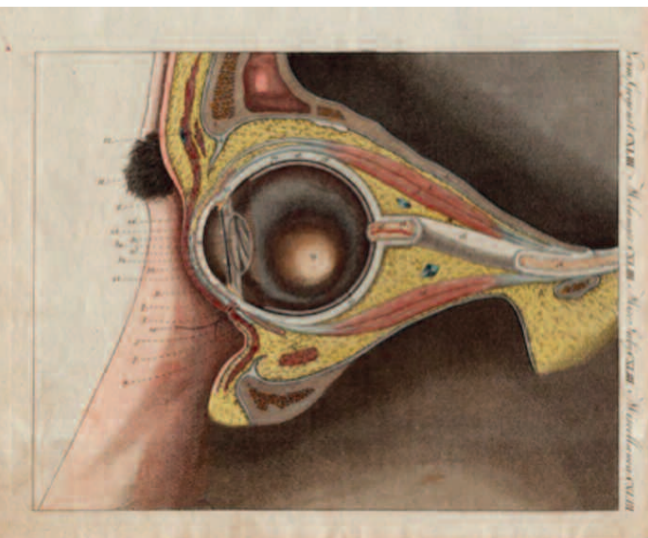
Στη φωτογραφία των αρχών του 20ου αιώνα φαίνεται άτομο με νευροϊνωμάτωση, μια γενετική διαταραχή του νευρικού συστήματος, χωρίς γνωστή θεραπεία, που συνοδεύεται από τεράστιες δερματικές διογκώσεις, οστικές ανωμαλίες και προδιάθεση για καρκίνο, ιδίως του εγκεφάλου.

Τον 19ο αιώνα οι γιατροί συχνά δεν μπορούσαν να διαγνώσουν με ακρίβεια το θάνατο, με αποτέλεσμα να εμφανίζονται περιστατικά νεκροφάνειας. Στην τελευταία αυτή κατοικία του 1868, είχε τοποθετηθεί κουδούνι για ειδοποίηση, καθώς και άνοιγμα διαφυγής στην επιφάνεια, σε περίπτωση που ο "αποθανών" ήταν απλώς λιπόθυμος, αλλά όχι νεκρός...

Πρωτόγονο μηχάνημα ακτινογραφίας, που χρησιμοποιήθηκε σε νοσοκομεία της Αγγλίας την περίοδο 1900-1910.

Ακριβές ανατομικό σχέδιο ανθρώπινου ματιού, από ιατρικό άτλαντα του 1795.

Ρετρό γυαλιά οράσεως του 1900, με στρογγυλούς φακούς και ιμάντα συγκράτησης.

Επιμέλεια:
ΣΑΚΗΣ ΚΟΥΒΑΤΟΣ
info@herb.gr

Βιότοπος - περιγραφή

Με την ονομασία *Ευφόρβια* υπάρχουν σήμερα σε όλο τον κόσμο 1000 περίπου φυτά που ανήκουν στην οικογένεια των *Ευφορβιοειδών*. Από αυτά 40 είδη συναντούμε και στη χώρα μας τα οποία αποκαλούμε συνήθως *Γαλατσίδες* (λόγω του γαλακτώδους χυμού που βγαίνει από τον κορμό του φυτού όταν κοπεί).

Ευφορβία

Τα περισσότερα είδη των Ευφορβιοειδών είναι δηλητηριώδη για τον άνθρωπο.

Υπάρχουν όμως κάποια είδη που έχουν θεραπευτικές ιδιότητες, η χρήση τους όμως πρέπει να γίνεται μόνο κάτω από οδηγίες έμπειρων βοτανολογικών.

Η *Euphorbia pilulifera* (Ευφόρβια η σφαιριδιόκαρπη) – ονομαζόμενη και *Euphorbia hirta*-τη συναντούμε με την ονομασία *Ευφόρβια* είναι ένα από τα είδη που μπορεί να χρησιμοποιηθεί με ασφάλεια για θεραπευτικούς σκοπούς, κάτω από τις οδηγίες έμπειρου βοτανολογικού.

Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των ευφορβιών αποτελεί η ταξιανθία τους που έχει το σχήμα κυπέλλου και για τον λόγο αυτό ονομάζεται κυάθιο (από την ελληνική λέξη για το κύπελλο).

Τα είδη *Ευφόρβιας* που έχουν εξακριβωμένα θεραπευτικές ιδιότητες είναι ακόμη:

1. *Ευφόρβιον η λαθυρίς* ή το καθαρικόν (*Euphorbia lathyris*) που συναντούμε με τις ονομασίες *Τσιρλαπίδι*, *Γαλατσίδα* κ.α. Για θεραπευτικούς σκοπούς χρησιμοποιούνται η ρίζα, οι σπόροι και τα φύλλα. Τα σπέρματα συλλέγονται όταν είναι τελείως ώριμα και η ρίζα την άνοιξη ή το φθινόπωρο. Τα συμπτώματα δηλητηρίασης που προκαλεί είναι κάψιμο και πόνοι στο στομάχι, έμετοι, πόνοι υπογαστρίου, αιματηρές κενώσεις, σπασμωδικές κινήσεις του επιγαστρίου με σφαδασμούς της λεκάνης, μικροσφυγμία και αργοσφυγμία, άγχος, κατάπτωση δυνάμεων και θάνατος μέσα σε γενική εξάντληση. Αν τοποθετηθεί ο χυμός του φυτού επί του δέρματος προκαλεί φλύκταινες και ενίοτε σοβαρές φλεγμονές. Για θεραπευτικούς σκοπούς χρησιμοποιούνται από αρχαιοτάτων ετών τον χυμό σαν τοπικό φάρμακο για την άχωρα (κασίδα) και για την καταστροφή των ακροχορδόνων (κρεατοελιών).

2. *Ευφόρβιον ο κυπαρισσίας* (*Euphorbia cyparissias*). Για θεραπευτικούς σκοπούς χρησιμοποιούνται ρίζες, φύλλα και καρποί. Πρόκειται για το «*Τιθύμαλο*» του *Διοσκουρίδη* και έχει ανάλογες ιδιότητες με το προηγούμενο. Στις αγροτικές περιοχές της Ευρώπης το ονόμαζαν

«ρεβέντι των χωρικών».

3. *Ευφόρβιον το ηλιοσκοπικόν* (*Euphorbia helioscopia*). Το συναντούμε με τις ονομασίες *Γαλόχορτο*, *Γαλατσίδα*, *Γαλακτόχορτο*, *Φλώμος*. Οι αρχαίοι Έλληνες το θεωρούσαν λιγότερο δραστικό και χρησιμοποιούσαν μόνο τα σπέρματα του σε δόση ελαφρά, μέχρι 32 κόκκων μέσα σε ένα 24ωρο.

4. *Ευφόρβιον των τελμάτων*, κοινώς *Φλώμος* (*Euphorbia palustris*) με ιδιότητες όπως η *Λαθύρις*.

5. *Ευφόρβιον το δασικόν*, κοινώς *Γαλατσίδα* (*Euphorbia sylvatica*).

ονομασίες *Τιθύμαλώ*, *Γαλακτόχορτο*, *Φλώμος*, *Γαλατσίδα*. Ίσως πρόκειται για το «*φαρμακευτικό ευφόρβιον*» των αρχαίων.

8. *Ευφόρβιον ο πέπλος* (*Euphorbia perfoliata*), κοινώς *Γαλατσίδα*, *Γαλατσίδα*, *Χαμογαλατσίδα*. Υποτίθεται πως είναι ο «*νομισματοειδής*» που έχει φύλλα σε σχήμα νομίσματος- ή ο «*μικρός τιθύμαλος*» που φύεται στα αμπέλια και μοιάζει με τον *καράκι*.

9. *Ευφόρβιον το δενδρώδες* (*Euphorbia dendroidea*), κοινώς *Φλώμος*, *Σπλώνος*, *Καρναρέλα*. Με αυτό ναρκώνουν οι ψαράδες τα ψάρια.

Ιστορικά στοιχεία

Κατά τον Πλίνιο (ο οποίος γράφει για την *Euphorbia helioscopia*) η ονομασία *Ευφόρβια*, οφείλεται στον *Εύφορβον*, γιγάντιο του *Βασιλιά της Μαυριτανίας Τζούμπα* τον 2ο (30π.Χ – 24μ.Χ.).

Οι Ρωμαίοι χρησιμοποιούσαν το φυτό. Ο *Γάλιος Αουρελιάνος* το συστήσει για την *υδρωπικία*, ο *Αλέξανδρος Τραλλιανός* (γιατρός του 6ου αιώνα) για την πτώση των *μαλλιών* και ο *Στριμπόνιος Λάργκος* για τον *πονοκέφαλο*.

Στη λαϊκή ιατρική συνιστούσαν την εσωτερική λήψη του βοτάνου ως *δραστικό καθαρτικό* και για *οιδήματα*. Σταμάτησαν όμως προ πολλού λόγω της *υψηλής τοξικότητας* των ουσιών που περιέχονται στο βότανο. Σε εξωτερική χρήση έχει χρησιμοποιηθεί και στη *θεραπεία δερματοφύτωσης* (πόδι αθλητή) και *σύφιλης*.

Ο *Ιπποκράτης* αναφέρει στο 5ο βιβλίο των *επιδημιών* δύο περιπτώσεις *δηλητηρίασης* με το *Euphorbia lathyris*. *Πλίνιος* και *Διοσκουρίδης* το αναφέρουν ως *καθαρτικό* και *πολύ επικίνδυνο*. Αναφέρουν ότι σε *μεγάλες δόσεις* είναι *δριμύ δηλητήριο* και προκαλεί *ερεθισμό* τους *πεπτικού σωλήνα*, *σοβαρές νευροφυτικές διαταραχές* και *θάνατο*.

Στην Κρήτη φύεται το είδος *Euphorbia veneta* και το συναντούμε με τις ονομασίες *Ατσουμαλιά* ή *Αχελόφλομος*. Κατά τα τέλη του *Μάρτη* γεμίζει με *ωραία κίτρινα άνθη* που *ομορφάνουν* τις *κεφαλές* και τις *χαλέπες*. Το *στέλεχος* δίνει *γαλακτώδη οπό* που χρησιμοποιούσαν *παραδοσιακά* κατά της *τριχόπτωσης*. Έπαιρναν το *γάλα* του φυτού, με *ένα βαμβάκι* και *έτριβαν* με αυτό τα *μαλλιά* μέρα παρά μέρα. *Καθημερινή* χρήση προκαλούσε *εγκαύματα*. Το *φλομόγαλο*, όπως αποκαλούσαν την οπό του φυτού, το χρησιμοποιούσαν ακόμη για να *εκριζώνουν* τις *μυρμηγκικές*. Με τον *Φλόμο* αυτό στη *Δυτική Κρήτη* *απονάρκωναν* τα *χέλια*, *εξ ου* και η ονομασία *Αχελόφλομος*. Όπως *έλεγαν* οι *βοσκοί* της Κρήτης, *γάλα φλόμου* έτριβαν μέσα στο *γάλα* που

πρόσφεραν σε *ανεπιθύμητους* *μουσαφίρηδες*. Όπως ήταν φυσικό η *διάρροια* που τους προκαλούσε τους *έκανε* να *φύγουν* το *συντομότερο*.

Συστατικά - χαρακτήρας

Το *Euphorbia pilulifera* περιέχει *γλυκοσιδία*, *αλκαλοειδή*, *τριτερπενοειδή*, *στερόλες*, *φορβικό οξύ* και *τανίνες*. Ο *γαλακτώδης χυμός* του φυτού περιέχει μια *δριμεία ουσία*, την *ευφορβόνη*, *ρητίνη*, *κόμμι* και *ευφορβίνη*.

Ανθισπ - χρησιμοποιούμενα μέρη - συλλογή

Για *θεραπευτικούς σκοπούς* συλλέγονται τα *αέρια μέρη* του φυτού κατά την *περίοδο* της *ανθοφορίας*.

Θεραπευτικές ιδιότητες και ενδείξεις

Το *Euphorbia pilulifera* δρα ως *αντιασθματικό*, *αποχρεμπτικό* και *αντισπασμωδικό*.

Η *Ευφόρβια* έχει *χαλαρωτική επίδραση* τους *ευεργετική* για *παθήσεις* όπως το *άσθμα* και η *βρογχίτιδα*. Επίσης *ανακουφίζει* από τους *σπασμούς* του *λάρυγγα*, *βοηθώντας* έτσι σε *περιπτώσεις* *νευρικού βήχα*. Είναι *χρήσιμο* για την *ανακούφιση* της *καταρροής* του *άνωτερου αναπνευστικού συστήματος*. Αυτό το βότανο έχει την *ειδική δράση* να *εξουδετερώνει* τους *οργανισμούς* που προκαλούν *αμοιβαδικές λοιμώξεις* στα έντερα.

Παρασκευή και δοσολογία

Παρασκευάζεται ως *έγχυμα*. Ρίχνουμε *ένα φλιτζάνι βραστό νερό* σε *μισή έως μία κουταλιά* του *τσαγιού ξηρά φύλλα* και το αφήνουμε *σκεπασμένο* για *10-15 λεπτά*. *Σουρώνουμε* και *πίνουμε* *τρεις φορές* την *ημέρα*. Σε *βάμμα* λαμβάνουμε *1-2ml* *βάμματος* *τρεις φορές* την *ημέρα*. Για την *αγωγή* *ασθματικών περιπτώσεων* το βότανο *συνδυάζεται* καλά με την *Γρινδέλια* και τη *Λομπέλια*.

Προφυλάξεις

Αν και η *Ευφόρβια* είναι από τα *ελάχιστα* είδη της *οικογένειας* των *Ευφορβιοειδών* που δεν είναι *δηλητηριώδη* για τον *άνθρωπο*, οι *υπερβολικές δόσεις* μπορούν να *προκαλέσουν* *ναυτία* και *έμετο*. Να μην λαμβάνεται *μαζί* με *γλυκόριζα*.

Σε *όλα σχεδόν* τα *είδη*, όταν το *φυτό πάθει* *ζημιά*, *ελευθερώνεται* *έναν λευκό γαλακτώδη χυμός* που περιέχει *δηλητηριώδεις ουσίες*. Αν έρθει σε *επαφή* με το *δέρμα* ή τα *μάτια* πρέπει να *ξεπλυθεί* *αμέσως* με *άφθονο νερό*. Αν πάει ο *χυμός* στο *μάτι* είναι *πολύ επικίνδυνος* καθώς μπορεί να *προκαλέσει* *τύφλωση*. Όλα τα *μέρη* του φυτού είναι *τοξικά*.

Euphorbia pilulifera.
Jacq. Coll. vol. 2.

Υ.Γ: Όλα τα προηγούμενα άρθρα της στήλης μπορούμε να τα βρούμε στη διεύθυνση www.herb.gr.

Επίσης αν κάποιος φίλος αναγνώστης γνωρίζει οποιαδήποτε θεραπευτική ιδιότητα βοτάνου του τόπου μας που δεν είναι ευρέως γνωστή ή έχει κάποιο ερώτημα

μπορεί να το απευθύνει στην ηλεκτρονική διεύθυνση skouvatsos11@gmail.com